

SUUPOHJAN AMMATTI-INSTITUUTTI

PROJEKTIRAPORTTI

MOTIVOIDU OPPISOPIMUKSELLA – TYÖLLISTY

1.9.2009 – 30.6.2011

SUUPOHJAN AMMATTI-INSTITUUTTI

Sisällysluettelo

1. Projektin kuvaus	2
2. Projektin tavoitteet	2
3. Projektin aikataulu.....	3
4. Projektin toteuttajat.....	3
5. Projektin toteutus ja toimenpiteet	4
6. Resurssit	7
7. Budjetti ja talous.....	8
8. Tulokset.....	8
9. Yhteenveto ja kehittämisideat	9
10. Projektin jatko.....	10

SUUPOHJAN AMMATTI-INSTITUUTTI

PROJEKTIRAPORTTI

Hanke: Motivoidu Oppisopimuksella – Työllisty (M.O.T.)
 Aika: 1.9.2009 – 30.6.2011
 Rahoitus: Opetusministeriön erityisavustus harkinnanvaraisten oppisopimuskoulutusten tukemiseen, päätös DNRO 167/522/2009, 6.8.2009

1. PROJEKTIN KUVAUS

1.1 Taustaa

Suupohjan koulutusyhtymä/Suupohjan ammatti-instituutti (SAI) on toisen asteen ammatillinen oppilaitos, johon kuuluvat kolme yksikköä: ammattioppilaitos (AOL), kauppaoppilaitos (KOL), maatalousoppilaitos (MOL) ja aikuiskoulutusosasto itsenäisenä yksikkönä. SAI:n aikuiskoulutusosasto tarjoaa oppisopimuskoulutusta ja muuta aikuiskoulutusta työ- ja elinkeinoelämän tarpeisiin sekä erilaisia ajankohtaisia projekteja.

1.2. Projekti

Motivoidu Oppisopimuksella – Työllisty (M.O.T.) – projektin aikana on kehitetty toimintamallia toisen asteen koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen välillä. Tämän mallin myötä ne opiskelijat, jotka ovat olleet aikeissa lopettaa toisen asteen ammatillisen opiskelunsa, ovat saaneet mahdollisuuden jatkaa opiskelua oppisopimusopiskelijana ja sen myötä valmistua ammattiin ja työllistyä. Hanketta toteutettiin Suupohjan seudulla.

Opetusministeriön (OPM) erityisavustuksen myötä aikuiskoulutusosasto on toteuttanut ko. projektia vuoden 2009 lopusta lähtien. Hankkeen rahoitukselle anottiin jatkoaikaa vuoden 2011 kesäkuuhun saakka Opetus- ja kulttuuriministeriöltä (OKM, 5.10.2010 jälkeen).

2. PROJEKTIN TAVOITTEET

M.O.T. – projektin pitkän tähtäimen tavoite oli ehkäistä nuorten syrjäytymistä ammattiin valmistumisen kautta. Pää tavoitteena oli kehittää pysyvä toimintamalli keskeyttämisen alla olevien tai keskeyttävien opiskelijoiden opintojen saattamiseksi loppuun ja samalla luoda hyvät mahdollisuudet työllistymiselle. Osatavoite oli ammatillisen koulutuksen ja oppisopimuskoulutuksen yhteistyön tehostaminen.

Projekti oli suunniteltu kaksiosaiseksi:

1. 3. vuosi oppisopimuksella toimintamallin kehittäminen

Tämän hankeosion tavoitteeksi asetettiin toimintamallin kehittäminen. Sen avulla ne opiskelijat, jotka ovat aikeissa lopettaa opiskelunsa kolmantena vuotena (tai joissakin tapauksissa aikaisemminkin), voivat jatkaa opiskelua oppisopimusopiskelijana, suorittaa tutkintonsa loppuun, valmistua, saada työpaikka ja näin hyvät eväät elämää varten.

SUUPOHJAN AMMATTI-INSTITUUTTI

- Ohjaavan koulutuksen kautta oppisopimusopiskelijaksi ja työelämään - mallin kehittäminen
Tämän hankkeen osion tavoitteena on ollut avustaa niitä nuoria, joilta puuttuu ammatillinen koulutus kokonaan tai se on jäänyt kesken. Ohjauksen ja tutustumistilaisuuksien kautta nuori näkee useamman vaihtoehdon ja saa eväitä opiskeluun sekä työkaluja arvioidakseen, miten tulisi selviytymään ko. ammatin opiskelusta.

3. PROJEKTIN AIKATAULU

Aikuiskoulutusosasto haki vuonna 2009 opetusministeriöltä (OPM) oppisopimuskoulutuksen harkinnanvaraista tukirahoitusta M.O.T. -projektiin ja sai erityisavustuksen vuoden 2010 loppuun saakka. Alkuperäinen hankeaika oli 1.9.2009 – 31.12.2010. Hankkeen rahoituksen käytölle ja toimille haettiin jatkoaika kesäkuun 2011 loppuun saakka. Vuonna 2009 tehtiin projektin alkuun saattamisen valmisteluja mm. projektipäällikön rekrytointi. Hankkeen varsinainen toteutus tapahtui vuonna 2010 jatkuen kesäkuun 2011 loppuun saakka.

Projektiin laadittiin aikataulusuunnitelma vuodelle 2010 (Liite 1). Hanketta toteutettiin aikataulun mukaisesti. Rahoituksen käyttöajan jatko jatkoi projektin toteutusvaihetta. Hankkeen toimet jatkuvat edelleen M.O.T. II jatkoprojektin turvin.

4. TOTEUTTAJAT

Projektia hallinnoi SAI. Projektin johtajana toimi aikuiskoulutusosaston johtaja Riitta Uusi-Kokko. Projektipäällikkönä toimi Airi Rummukainen (1.1.2010 - 31.12.2010 ja 1.1.2011 - 31.6.2011) osaaikaisesti (75 % työaika).

Projektiin ovat osallistuneet pääasiassa opettajat (SAI), kuraattorit, oppilaanohjaajat, erityisopettajat, koulutusjohtajat ja oppisopimustoimisto. Yhteistyötä on tehty Sedu - koulutuskeskuksen, Kolmas Ovi -työpajan, TE -toimiston ja yrittäjien kanssa.

Ohjausryhmä toimi tammikuusta lähtien ja se kokoontui viisi kertaa vuoden 2010 aikana ja kolme kertaa vuoden 2011 kesäkuun loppuun mennessä.

Ohjausryhmään kuuluivat:

- Maarit Rintatalo, työvoimaneuvoja, Suupohjan TE – toimisto
- Armi Riekkinen, projektipäällikkö, Kolmas ovi – työpaja
-varalla 2011 Outi Latva-Reinikka-Courela, palveluohjaaja, Etsivä nuorisotyö –projekti
- Pirjo Kivelä, lehtori (majoitus- ja ravitsemisala), ammattioppilaitos, SAI
- Erkki Winter, lehtori (kone-, metalli- ja energiatekniikka), ammattioppilaitos, SAI
-hänen tilallaan vuonna 2011 lehtori Rauno Sydänoja (kone-, metalli- ja energiatekniikka)
- Hannu Vainionkulma, koulutusjohtaja, kauppaoppilaitos, SAI
- Arja Marttila, koulutustarkastaja, oppisopimustoimisto
-varalla Riitta Uusi-Kokko aikuiskoulutusosaston johtaja, SAI
- Jouni Vallin, kuraattori, SAI
- Airi Rummukainen, projektipäällikkö, SAI
- Sanna Rintatalo, Pesmel Oy (vuoden 2011 alusta lähtien)

SUUPOHJAN AMMATTI-INSTITUUTTI

Ohjausryhmän kokoonpano oli toimiva, keskustelua syntyi ja uusia toiminta-ajatuksia virisi projektipäällikön tueksi. Kaikkien muidenkin yhteistyökumppaneiden kanssa työskentely on ollut antoisaa ja joustavaa.

5. PROJEKTIN TOTEUTUS JA TOIMENPITEET

Projektin päälinjaus

Saadun rahoituksen kautta budjettimuutos ohjasi painopistettä projektissa. Siinä päätettiin keskittyä toisen asteen koulupudokkaisiin. Projektin alussa laadittiin teoreettinen kaavio (M.O.T. – projekti kuviona), kuinka opiskelijan ohjaus kulkisi organisaatiossa (Liite 2). Projektin aikana on kartoitettu nykyisiä toimintatapoja uuden toimintamallin pohjaksi.

Projektin toista osioita eli ohjaavan koulutuksen osuutta päätettiin tehdä yhteistyökumppaneiden kanssa. Muun muassa urasuunnitelman ja ammatinvalinnan selkeyttämistä toteutettiin yhteistyössä Suupohjan TE -toimiston ja heidän ammatinvalinnanohjauksen kanssa.

Projektin pääasiallisimpia tapahtumia vuoden 2010 aikana:

Tiedotus

Projekti esiteltiin koko henkilökunnan yhteisessä tilaisuudessa 14.1.2010. Sen jälkeen projektista käytiin tarkempia toteutussuunnitelmakeskusteluja koulutusjohtajien ja opettajien kanssa kaikissa yksiköissä (AOL, KOL, MOL). Projekti esiteltiin myös henkilökohtaisesti opinto-ohjaajille ja opiskelijahuoltoryhmälle.

Projektin aikana sisäistä tiedotusta on tehty SAIn mm. aikuiskoulutusosastolla, verkkolehden kautta koko henkilökunnalle, yhteisissä tapahtumissa (mm. avoimet ovet), avainhenkilöiden kautta ja projektin nettisivuilla www.saiedu.fi/aikuiskoulutusosasto/projektit (Liite 3 ja 3a). Projekti on ollut esillä SAIn avoimilla ovilla.

Tiedottamista on tehty yrittäjille sekä suorakontaktein että lehti-ilmoituksin. Alueen oppilaitoksiin on otettu suoraan yhteyttä.

Opiskelijalähtöinen työ

Toimintamallin laatimisen tueksi projektiin saatiin yhteensä 37 ilmoitusta SAIn ja Koulutuskeskus SEDUn opiskelijasta, joille toivottiin oppisopimusinfoa. Opiskelijalle on infon jälkeen tehty tarvittavia ohjaustoimia ja haluttaessa etsitty yhdessä oppisopimusyrittäjä.

Ohjaustoimia on tehty oppisopimustoimiston kanssa ja yhteistyössä SAIn opinto-ohjaajien, luokanvalvojen, kuraattorin, koulutusjohtajien ja Kolmas Ovi – työpajan sekä TE – toimiston kanssa. Yhteistyötä on tehty myös koulutuskeskus Sedun kuraattorin ja hänen kauttaan heidän opiskelijahuollon kanssa. Opiskelijoiden vanhempien kanssa on ollut yhteydenottoja ja tapaamisia.

Opiskelijalähtöisen työn tulokset on esitetty seuraavassa taulukossa (Taulukko 1.).

SUUPOHJAN AMMATTI-INSTITUUTTI

Taulukko 1. Opiskelijälähtöisen työn tulokset

lk	lopputulos	hlöä
A	oppisopimus solmittu	5
B	oppisopimus valmisteilla	2
C	annettu opsoinfoa, käyty pohdintoja, keskustelua → haluaa jatkaa koulussa	6
D	annettu opsoinfoa, käyty pohdintoja, keskustelua → haluaa jatkaa koulussa (neljännelle vuodelle), henkilökohtaistaminen	3
E	eronnut koulusta, mennyt töihin, haluaa jatkaa koulun loppuun työn ohessa (neljännelle vuodelle), henkilökohtaistaminen	2
F	eronnut koulusta, mennyt töihin	2
G	haettu opsotyöpaikkaa, ei löydy → jatkaa koulua	1
H	haettu opsotyöpaikkaa, ei löytynyt → mennyt töihin → hakua tehty/tehdään uudelleen	4
I	eronnut, mennyt/menossa pian armeijaan, myöhem. opsoon ?	2
J	ohjattu TE – toimiston kautta kielikurssille (maahanmuuttaja), opsoon mahdollisesti sen jälkeen	1
K	hakee itse opsotyöpaikkaa, ottaa yhteyttä kun löytyy	1
L	ohjattu Kolmas ovi – projektille, hakee työharjoittelupaikkaa	1
M	ei terve tai ei sovellu opsoon, osapuolien yhteinen arvio	3
N	on saanut opsoinfoa + muuta tarvittavaa apua + sovittu jatkoa → ei saa enää yhteyttä, edes kotiväkeen	1
O	alustavaa opsoinfoa, palaveriaika sovittu, ei saa enää yhteyttä	2
P	eronnut, ei saa yhteyttä, kirjeinfo mennyt	1
		37

Kysely asenteista oppisopimusta kohtaan

Keväällä 2010 toteutettiin kysely SAIN opettajille. Kyselyn tavoitteena oli tutkia heidän suhtautumista oppisopimuskoulutukseen, erityisesti kuinka sopivana oppisopimusta pidetään nuorille. Kyselyssä käytettiin kaavaketta, joka vietiin kuhunkin yksikköön sopivana aikana ja pyydettiin täyttämään. Lomakkeet kerättiin heti talteen. Tulosten tallennuksen teki projektipäällikkö ja analyysin Seamkin markkinatutkimuspalvelut. Tärkeimmät tulokset olivat, että asenne oppisopimusta kohtaan on kokonaisuudessaan pääsääntöisesti myönteinen; oppisopimusta pidetään parempana koulutusmuotona ammatillisen koulutuksen koulupudokkaille kuin muille nuorille ikävälillä 16–20. Kyselystä on laadittu erillinen raportti (Liite 5).

Yhteistyö opiskelijahuollon kanssa

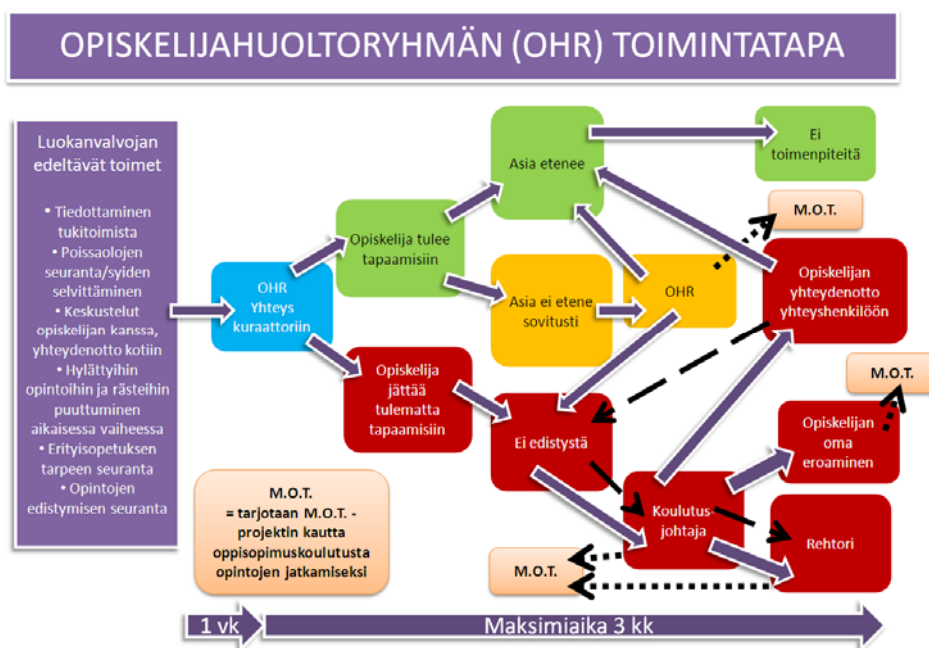
SAIN opiskelijahuoltoryhmän (OHR) kanssa on etsitty uusia yhteisiä toimintatapoja. OHR on ryhtynyt kokoontumaan säännöllisesti ja kutsumaan ryhmän kuultavaksi sellaisia opiskelijoita, joilla opinnot eivät suju. Projektipäällikkö on osallistunut alkuun säännöllisesti kauppaoppilaitoksen OHR -kokouksiin ja sitten tarvittaessa.

Opiskelijan pohjatietoja ja oppisopimukseen soveltuvuuden arviointia varten projektipäällikkö loi esitietolomakkeen (Liite 4). Sen käyttöä on kokeiltu ja työ sen vakiinnuttamiseksi jatkuu.

SUUPOHJAN AMMATTI-INSTITUUTTI

Opiskelijahuoltoryhmän toimintajärjestelmä/prosessikaavioon on luotu suunnitelma siitä missä tilanteessa opiskelijahuollon prosessia oppisopimuskoulutusta voisi tarjota (Kuva 1.). Vuoden 2010 lopussa sovittiin, että jatkossa OHR kertoo projektipäällikölle tai oppisopimustoimistolle niistä opiskelijoista, joille tämä koulutusmuoto sopisi. Viestiä näistä opiskelijoista OHR saa opettajilta. Samoin koulutusjohtaja tai rehtori voi lähettää opiskelijan projektille oppisopimuksen kartoittamista varten. Mikäli opiskelija eroaa koulusta, yksiköiden opintotoimistot antavat oppisopimustoimistolle yhteystiedot jatkoinformaatiota varten.

Kuva 1. M.O.T. -projektin/oppisopimuskoulutuksen tarjonta opiskelijahuollossa

Vuoden 2011 alussa edellisenä vuonna sovitut asiat kerrattiin ja päätettiin toimia niiden mukaan. Teoriamallin toteutus on toiminut parhaiten viesteinä opettajilta suoraan projektipäällikölle. Viestintä soveltuvista opiskelijoista OHR:ltä ei ole ollut kovin tehokasta. Opiskelijahuoltoryhmän mukaan oppisopimukseen soveltuvia opiskelijoita ei ole heidän ohjauksessa ollut keväällä 2011. Eroamisista on tullut tietoa opintotoimistolta sekä yksikön johtajilta. Toimivien käytäntöjen kehittäminen jatkuu.

Sedu -yhteistyö

Koulutuskeskus Sedun kanssa on rakennettu yhteistyötä. Kauhajoen yksikön lähijohtajan (Mia Jokinen) tapaamisen jälkeen keväällä 2010 Sedun opiskelijahuolto sai tietoa projektista. Sen jälkeen yhteistyötä jatkettiin kuraattorin kanssa. Varsinkin yhden opiskelijan kanssa on tehty pitkään työtä oppisopimusta löytämiseksi.

Yhteistyö TE – toimiston kanssa

TE – toimisto on osallistunut ohjausryhmään. Toimisto on ollut tärkeässä roolissa työttömyysasioiden ohjaustyössä, varsinkin jos oppisopimus ei syystä tai toisesta heti toteudu. Samoin he ovat ensiarvoisia yrityksiin liittyvien palkkatukiasioiden käsittelyssä. TE – toimistolla järjestettiin 21.6.2010 oppisopimusinfo alle 25 – vuotiaille ammatillista tutkintoa vailla oleville työttömille nuorille. Kutsut lähetettiin yhteistyössä M.O.T. – projektin kanssa ja kolme työtöntä

SUUPOHJAN AMMATTI-INSTITUUTTI

nuorta tuli paikalle. TE – toimisto on kertonut, että heidän tarjoamiinsa tilaisuuksiin on usein vaikea saada nuoria paikalle.

Vuonna 2011 keskusteltiin uusista infotilaisuuksista ja päätettiin, että TE – toimisto puhuu oppisopimuksesta sellaisille nuorille, joille se sopisi ja ohjaa oppisopimustoimistoon/projektiin saamaan tarkempaa tietoa.

Yhteistyö yritysten kanssa

Taantuma-ajan ollessa päällä yrityksillä ei ole ollut suurta yhteisvoimaista intressiä projektia kohtaan. Yrityksiin verkostoitumista on tehty oppisopimustyöpaikkojen hakujen sekä oppisopimusten solminnan kautta. Yritysjärjestöihin on otettu myös yhteyttä. Vuonna 2011 on valmisteltu oppisopimustapahtumaa, jolloin yrityksiä on pyydetty mukaan suorakontaktein ja lehti-ilmoituksilla.

Työpaikkaohjaajaopas

Vuoden 2010 aikana on kehitetty työpaikkaohjaajaopas (Liite 6). Siitä on pyritty tekemään työpaikalle lyhyt selonteko niistä asioista mitä työpaikkaohjaajalta oppisopimuskoulutuksessa odotetaan. Sen avulla toivotaan opiskelijoiden opinnoille taustatukea hyvällä ohjaustyöllä.

Henkilökohtaistamisasiakirjan kehittäminen

Henkilökohtaistaminen oppisopimuskoulutuksiin on jokapäiväisen koulutyön ohessa aikaa vievää. Siksi toimivan henkilökohtaistamisen apuvälineet ovat varmasti tervetulleita. Kone- ja metallipuolen opettajille on esitelty pari erilaista toimivaa mallia, joilla on haluttu helpottaa koulutussuunnitelman tekemistä yksityiskohdittain (Liite 7 ja 8).

Benchmarkkaus 2+1 -malli

Marraskuussa 2010 tehtiin mallistaoppimismatka Pirkanmaan oppisopimuskeskukseen (PIRKO) ja Pirkanmaan ammattiopistoon (PAO). Kuultiin miten ja kuka on heillä toteuttanut viimeinen vuosi oppisopimuksella mallia (2+1). Saatiin tietää, että heillä on oppisopimuskoulutukseen pääsemisen edellytyksenä yleisaineiden suorittaminen. Koulutus on yleisesti tiedossa ja sitä markkinoidaan suoraan luokkiin.

Maaliskuussa 2011 samat oppilaitokset kävivät kertomassa toiminnoistaan rehtorillemme, yksikön johtajille ja oppisopimustoimistolle. Aiheesta käytiin talon sisäisiä palavereja ja tultiin siihen tulokseen, että koulumme koon, opiskelijamäärän ja resurssien vuoksi 3+1 malli toimisi todennäköisesti paremmin. Silloin ei-valmistuvan opiskelijan opintojen loppuun viemiselle olisi yksi vaihtoehto ja mahdollisuus lisää. Katsottiin, että 3+1 malli voisi myös selkeyttää opettajien työtä ”roikkuvien” opiskelijoiden opetuksessa.

6. RESURSSIT

Projektiin on ollut palkattuna vain yksi projektipäällikkö, joten henkilöresurssien käyttö on ollut hallittua. Rahallisten resurssien käyttö on ollut kaiken kaikkiaan järkevää ja säästävää. Budjetin käyttöön on vaikuttanut osittain taantuma. Esimerkiksi yrityskäyntejä on ollut arvioitua vähemmän ja siksi matkakuluja ei ole tullut. Näistä syistä budjetista jäi käytettävää rahoitusta vuoden 2011 puolelle.

SUUPOHJAN AMMATTI-INSTITUUTTI

Projekti on pysynyt suunnitellussa aikataulussa. Ainoastaan viivästystä on aiheuttanut vallalla oleva taantuma- ja muu taloudellinen epävakauskausi, jolloin ei ole ollut kovinkaan helppoa löytää työpaikkoja nuorille ja aloittaa oppisopimuksia.

7. BUDJETTI JA TALOUS

Opetusministeriön myöntämää valtion avustusta (erityisavustus) saatiin haetusta määrästä puolet, 37 375 €. Budjettiin laskettiin erityisavustuksen sääntöjen mukaan omia varoja koulutuskuntayhtymältä 20 %. (Taulukko 2.)

Taulukko 2. Projektin budjetti

Rahoituslähde	Osuus	Summa
Erityisavustus	80 %	37 375
Koulutuskuntayhtymä, SAI	20 %	9 343
Yhteensä		46 718

Rahoitusta oli vuoden 2010 lopussa jäljellä yhteensä 10 341 €. Erityisavustuksen käyttöoikeuden jatkoa pyydettiin opetusministeriöltä vuoden 2011 puolelle. Jatkoaikaa myönnettiin kesäkuun loppuun saakka.

Budjetin menot jakaantuivat seuraavasti:

Palkkakustannuksia 42770 €

Palkkakustannukset koostuivat projektipäällikön palkasta sivukuluineen sekä projektia oppisopimustoimistossa avustaneiden kuluista tuntikirjanpidon mukaan.

Matkakustannukset 472 €

Matkakustannuksia syntyi yrityskäynneistä sekä 2+1 -mallin oppimismatkasta Tampereelle.

Muita kustannuksia 3663 €

Muut kustannukset koostuivat kokouskustannuksista (kahvitukset), tilavuokrista, ilmoituskuluista, toimistotarvikkeista, postituskuluista ja kyselyn analysoinnista.

Rahoitus riitti ja käytettiin loppuun kesäkuussa (ks. erillinen kirjanpidon raportti, ”pääkirja kustannuspaikoittain”).

8. TULOKSET

Projekti on onnistunut sekä sisällöllisesti että toiminnallisesti. Projektin aikana oppisopimus on tullut koulutuksena sekä Suupohjan ammatti-instituutissa että kaikkien muiden toimijoiden kesken tutummaksi. Toimenpiteiden tuloksena SAIIlla toteutettavaa toimintamallia kuvaamaan laadittiin projektin toimintakaavio (Liite 9).

37 projektiin ilmoitettua nuorta on saanut oppisopimusinfoa, joka voi hyödyttää heitä jatkossa. Projektissa solmittiin kesäkuun loppuun mennessä neljä oppisopimusta; yksi autotekniselle alalle ja kaksi metallialalle. Näiden opiskelijoiden kohdalla syrjäytymisen ehkäisy on toteutunut hyvin.

SUUPOHJAN AMMATTI-INSTITUUTTI

9. YHTEENVETO JA KEHITTÄMISIDEAT

Maailmanlaajuisen taantuman, sen jälkimaininkien sekä uuden taantuman uhka on ollut projektin aikana haasteellinen alueen yrityksissä. Taantuma on siten hidastanut myös oppisopimustyöpaikkojen löytymistä, sopimusten solmimista ja toimintamallin kehittämistä. Tästä huolimatta kaiken kaikkiaan projekti on onnistunut kokonaisuutena verrattain hyvin. Muun muassa koulutuskuntayhtymän hallitus ja ohjausryhmä ovat antaneet tunnustusta onnistuneelle projektille. Hankkeen aikana on luotu hyvää verkostoa, mm. työpajan kanssa yhteistyönä, oppisopimustyöpaikoissa käyden ja ohjausryhmän henkilöt ovat oppineet tuntemaan toisiaan.

Alkuvuonna niukaksi näyttänyt rahoitus on vyön kiristämisen myötä osoittautunut ylijäämäiseksi. On iloista havaita, että enemmänkin rahaa olisi voinut käyttää.

Kun lähes neljäkymmentä nuorta on projektin puitteissa saanut tietoa perinteisestä poikkeavasta opiskelumuodosta, on projekti selvästi lunastanut paikkansa tarpeellisena väylänä ohjata opiskelijan tie tarvittaessa perinteisestä koulutuksesta oppisopimukseen. Näyttää siis olevan tärkeää, että nuoret näkevät ja kuulevat muitakin vaihtoehtoja opiskelujansa varten. Hyvän yhteistyön ja tiedottamisen kautta kohderyhmään kuuluvia opiskelijoita on tavoitettu.

Projektin onnistumisesta kertovat solmitut oppisopimukset. Niiden avulla ainakin kourallinen nuoria on poissa syrjäytymisuhasta. Pitkällä aikavälillä nyt tehty työ ja tulos vähentäneen yhteiskunnan kustannuksia, jos nuori jatkaa ammattioppimisen tiellä ja ammatissaan.

Projektin alussa laadittu kaavio M.O.T. – projekti kuviona (Liite 2.) piti käytännössäkin hyvin paikkansa. Projektissa solmittujen oppisopimusten myötä esiin nousi kysymys, milloin projektin on syytä vetäytyä ja milloin esim. oppisopimustoimisto jatkaa itsenäisesti sopimuksen loppuun. Jyrkkää linjanvetoa on vaikea tehdä sillä jokainen tapaus on omanlaisensa. Pääpiirteissään voi kuitenkin sanoa, että silloin kun tapaus on oppisopimustoimiston normaaleja käytänteitä vaille, kuten esim. kouluttavan oppilaitoksen tarjousta vailla, on yksiselitteisempää ja ulospäin imagolisesti parempaa, että oppisopimustoimisto hoitaa asiaa keskitetysti.

Opettajille suunnattu kysely asenteista oppisopimusta kohtaan antaa viitteitä siitä, että oppisopimus koetaan hyväksi nuorille ammattikoulupudokkaille. Kuitenkin käytännössä saatetaan toimia toisin eli kuten ennenkin. Projektin aikana myös huomattiin, että eri osapuolien opitut tavat ja asenteet istuvat tiukasti. On helppo havaita, että toisten toimintaa arvostellaan ja halutaan sen sopivan omaan toimintatapaan. Näin ei välttämättä olla kovin valmiita kehittämään yhteistä uutta. Pahimmillaan työn teko voi mennä helposti toisten henkilöiden tai osastojen haukkumiseksi. Tällaisessa kentässä on kehittämistyölle omat haasteensa. Asenteiden ja toimintatapojen muutos on pitkä prosessi. Jotta toimijoiden solmukohtiin pääsee ensin sisälle ja sitten niitä oikomaan, tarvitaan siihen enemmän kuin puolitoista vuotta aikaa.

Tämän projektin myötä solmittujen oppisopimusten oppijat jatkuvat seuraavan parin vuoden ajan. Jatkohakemuksen turvin niitä solmitaan lisää ja uusia valmistellaan. On hyvin tärkeää, että seurataan opiskelijoiden kehittymistä ja tutkintoon valmistumista. Vain näin nähdään uusien toimenpiteiden lopulliset tulokset ja vaikutukset.

SUUPOHJAN AMMATTI-INSTITUUTTI

Toiveissa ja jatkuvan kehitystyön alla on, että tehdyn työn tulokset eivät jää kertakäyttöiseksi, vaan ne otetaan jokapäiväiseen koulutoimintaan mukaan. Puolentoista vuoden aikana muotoutunut toimintakaavio on tähän hyvä apu. Työ sen jalostamiseksi jatkuu.

10. PROJEKTIN JATKO

Elokuussa 2010 alle 25-vuotiaita nuoria työttömiä oli Suupohjassa ja Rannikko-Pohjanmaalla yhteensä 215. Näiden lukujen mukaan työllisyys tai nuorten sijoittuminen oli hieman parantunut edelliseen vuoteen nähden, vaan ei poistunut. Ohjausryhmässä päätettiin vuoden 2010 lopulla, että hyvien kokemusten vuoksi toiminnan kehittämistä tulee jatkaa. Jatkohakemus lähetettiin OKM:ön.

Jatkorahoitus saatiin projektiin M.O.T. II ja sillä jatketaan keskeytyksettä jo saavutettujen tulosten kehitystä. Mielestämme ennaltaehkäisevää toimintaa ja nuorista hyvää huolta pitämistä on jatkettava, jotta osaltamme estäisimme syrjäytymistä. Jatkoprojektissa keskitytään mm. oppisopimustoiminnan laajentamiseen, maahanmuuttajiin ja aliedustettuihin ryhmiin. Syksyllä 2011 tehdään oppisopimusmessut, jolloin paikalle kutsutaan niitä yrityksiä, joilla on hyviä kokemuksia oppisopimuskoulutuksesta ja kuinka he ovat sen tehneet. 3+1 –mallin toteuttamisen pohjaa vahvistetaan.

Sen lisäksi ideoita tulevaisuuteen olisi, että oppisopimuksesta tulisi antaa lisää tietoa ja sitä kautta parantaa asennetta vaihtoehtoista koulutusmuotoa kohtaan. Esim.

- 1) luento ja lisäinfoa vaihtoehtoisista koulutusmuodoista, käytänteistä ja keinoista organisaation ulkopuoliselta toimijalta (esim. opetusministeriö)
- 2) tiiviimpää yhteistyötä toisen asteen opettajien ja oppisopimuskoulutuksen kanssa
- 3) ed. mainitun yhteistyön parantaminen ”riesalistan” avulla (Liite 10)
- 4) yksilöllistä työn ohjausta projektin osapuolille
- 5) alueellisen verkostoprojektin ideointi ja suunnittelu

LIITTEET

1. Projektin aikataulutus
2. M.O.T. – projekti kuviona
3. Esimerkki projektin nettisivusta
- 3.a Esimerkki projektin nettisivusta
4. Esitietolomake
5. Opso -kyselyn tulokset
6. Työnohjaajaopas
7. Henkilökohtaistamisasiakirjamalli 1
8. Henkilökohtaistamisasiakirjamalli 2
9. M.O.T. – toimintatapa – kaavio
10. Riesalista –luonnos
11. Kuvasatua M.O.T. - projektista

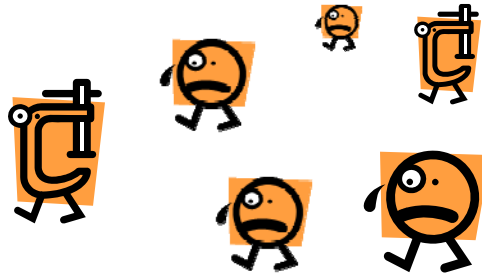
LIITE 1./sivu 1												
M.O.T. -projektin aikataulu 1.1.-31.12.2010	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
KÄYNNISTYSVAIHE												
Ohjausryhmän kokoaminen	x											
Projektin esittely SAI henkilökunnalle	x											
Opettajien tapaaminen yksiköittäin (AOL, MOL, KAUPPIS)	x											
Oppilashuollon tapaaminen	x											
Kolmas Ovi; tapaaminen ja yhteistyön hiominen	x											
Projektisuunnitelman aikataulutus	x											
Budjetin varmistus	x											
Ohjausryhmän 1. kokous	x											
KOORDINOINTIVAIHE												
Oppilaanohjauksen valmistaminen/mot		x	x	x								
Tehtävien jako opet-opot-opso-proj pll		x	x									
Tehtävänjaon hionta			x	x	x							
Projektin jäsenten sitouttaminen	x	x										
TESTAUSVAIHE (toimintamalli)												
1 opiskelija AOL												
1 opiskelija KAUPPIS												
1 opiskelija MOL												
oppilaan ohjaus			x	x	x	x	x	x				
opso -ohjauksen työnjaon hiominen			x	x	x	x	x	x				
hopsien laatimisen koordinointi			x	x	x	x	x	x				
tietopuolisen opetuksen järjestäminen ja mallin suunnittelu			x	x	x	x	x	x				
yritsyhteistyön käynnistäminen			x	x	x	x	x	x				
työssäoppimisen valvonnan koordinointi			x	x	x	x	x	x				
TOTEUTUSVAIHE (toimintamalli)												
henkilöresurssien kartoittaminen												
<i>joustavasti lisää opiskelijoita resurssien mukaan</i>												
opso -ohjauksen työnjaon varmistuminen			x	x	x			x	x	x	x	x
hops -työnjaon toteuttaminen			x	x	x			x	x	x	x	x
tietopuolisen opetusmallin hionta			x	x	x			x	x	x	x	x
yritsyhteistyön jatkaminen			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
työssäoppimisen valvonta			x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

LIITE 1/sivu 2												
M.O.T. -projektin aikataulu 1.1.-31.12.2010	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu
YRITYSYHTEISTYÖ												
Tiedotus Suupohjan yrittäjille		x										
Yhteistyö opso -yritysten kanssa		x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Yritysverkoston kokoaminen										x	x	
OHJAAVAN KOULUTUKSEN OSIO												
Oppilaiden valinta								x				
Yhteistyökoulujen kontaktointi					x							
Valmentavan koulutuksen markkinointi/opinto-ohjaajat					x			x				
Muut toimenpiteet								x	x	x	x	x
LOPETUSVAIHE												
Toimintamallin vahvistaminen											x	x
Loppuraportti												x
Esitelmä tuloksista/mallista hlökunnan infossa												x
Karonka												x
TIEDOTUSSUUNNITELMA												
Projektin esittely SAI:n henkilökunnalle	tammi											
Projektin vaiheen esittely henkilökunnalle					touko							joulu
Projektin välitulosten esittely SAI johtoryhmälle				huhti				elo				joulu
Lehdistötiedote/buffi onnistumisista						kesä					marras	
KOKOUKSET												
OHJAUSRYHMÄ	Tammi			Huhti				Elo			Marras	
RAPORTIT												
RAPORTIT RIITALLE				Huhti				Elo				Joulu
SELVITYS OPM:lle 2011												31.10.2011
M.O.T. -projektin aikataulu 1.1.-31.12.2010	Tammi	Helmi	Maalis	Huhti	Touko	Kesä	Heinä	Elo	Syys	Loka	Marras	Joulu

M.O.T –PROJEKTI KUVIONA

25.1.2010/ar

KESKEYTTÄMISUHAN ALLA OLEVAT OPPILAAT

KRIITTINEN TEKIJÄ

OPPILASHUOLTO

- luokanvalvoja
- opinto-ohjaaja
- kuraattori
- terveydenhoitaja
- (osastonjohtaja, yksikönjohtaja, rehtori)

TEHTÄVÄT (esim.)

- oppilaanohjaus
- oppilaan jatkon suunnittelu
- oppilashuollon kehittäminen (benchmarkkaus)
- yhteistyö mot

OPSON HARKINTA VAIHTOEHTONA

- soveltuuko opiskelija opsoon?
- miten onnistuisi?
- kriteerien kehittäminen

OHJAUSUODATIN

I KRIITTINEN PISTE

- ohjauksen onnistuminen (mm. motivointi)

- opiskelijan ohjeistus opsoon + oppisopimustoimistoon

Tää on mun juttu!

II KRIITTINEN PISTE

- työssäoppimispaikan löytyminen
- opso ehtojen täyttyminen
- aikataulutus ja oikea-aikaisuus

- siirto opso -opiskelijaksi (opson ehdot)
- työssäoppimispaikan haku
- sitouttaminen

M.O.T. -projekti

III KRIITTINEN PISTE

-osaamisen tunnistaminen ja
tunnustaminen

**TIETOPUOLISEN OPETUKSEN
JÄRJESTÄMISMALLI**

-henkilökohtaistamissuunnitelma
(Hops) (80% toppia + 20% teoriaa)

-suunnitelman laatiminen

IV KRIITTINEN PISTE

**HOPSIN NOUDATTAMINEN,
TOTEUTUMINEN JA SEURANTA**

V KRIITTINEN PISTE

-yrittäjän sitoutuminen

**TYÖSSÄOPPIMISEN ONNISTUMINEN JA
VALVONTA**

VI KRIITTINEN PISTE

KOKONAISVALTAINEN OPPILAAN OHJAUS

TYÖELÄMÄ, TYÖLLISTYMINEN

SUUPOHJAN AMMATTI-INSTITUUTTI

Ajankohtaista M.O.T. – projektissa 30.6.2011

- ❖ M.O.T. – projekti on jatkanut opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksen turvin toimintaa vuonna 2011.

Tapahtumia:

- ❖ yhteistyötä SAilla on edelleen pyritty kehittämään eri osapuolien kanssa niin että koulupudokkaiden kiinni saaminen ja heidän koulun loppuun saattaminen oppisopimuksella vahvistuisi osaksi järjestelmää
- ❖ 15 opiskelijaa on saanut oppisopimusinfoa/apua jatkosuunnitelmiin/työpaikan hakuun
- ❖ neljä oppisopimusta on solmittu
- ❖ oppisopimuksen laajentamista maahanmuuttajille on viety eteenpäin Tervetuloa kotiin Suupohjaan -hankkeen kanssa. Oppisopimusmahdollisuudesta järjestetään myöhemmin infotilaisuus Kauhajoella.
- ❖ Instituutti jatkaa 2+1 mallin soveltamista 3+1 –malliksi
- ❖ ohjausryhmä on kokoontunut neljä kertaa

Tulevaa:

- ❖ Instituutin avoimien ovien yhteydessä 3.-4.11.11 pidetään oppisopimuskoulutusmessut. Opiskelijat saavat tutustua yrityksiin ja erilaisiin toimialoihin

HUOM! Etsimme kaiken aikaa yrityksiä, joilla olisi mahdollisuus ottaa nuori oppisopimuskoulutukseen.

Yhteystiedot:

Airi Rummukainen

projektipäällikkö

Suupohjan ammatti-instituutti / Aikuiskoulutusosasto

Teknologiapuisto 1, 61800 KAUHAJOKI

gsm: +358 44 550 1113 (SAIn lyhytvalinta 80510)

email: airi.rummukainen@saiedu.fi

www.saiedu.fi

Ajankohtaista M.O.T. –projektissa 15.9.2010

- Kahta oppisopimusta "koulupudokkaalle" ollaan parasta aikaa solmimassa.
- Oppisopimus ja M.O.T. esittäytyvät SAI:n avoimilla ovilla, osastoa valmistellaan
- Etsimme lisää yrityksiä, joilla olisi mahdollisuus ottaa nuori oppisopimuskoulutukseen.

(Suupohjan Seutu –lehdessä 30.6.10 ollut ilmoitus)

TULEVAA:

- Oppisopimus ja M.O.T. esittäytyvät avoimilla ovilla
- Jos olet aiemmin tai nyt hiljattain keskeyttänyt opinnot SAI:lla, tule tutustumaan Oppisopimukseen Avoimille Oville

"Suupohjan ammatti-instituutti järjestää 28.–29.10.2010 monipuolisen ja ohjelmarikkaan avoimien ovien tapahtuman. Tapahtumien toteutuspaikkoina ovat kaikki instituutin koulutusyksiköt: ammattioppilaitos, kauppaoppilaitos, maatalousoppilaitos sekä aikuiskoulutusosasto oppisopimustoimistoinen. Tervetuloa tutustumaan koulutustarjontaan!"

Muuta lähimenneisyydessä tapahtunutta:

- Ohjausryhmä on kokoontunut 1.9.2010.
- Projektissa on informoitu ja/tai avustettu oppilaita seuraavasti:
8 oppilasta, ammattioppilaitos
9 oppilasta, kauppaoppilaitos
1 oppilas, maatalousoppilaitos
Osan kanssa ohjaustyö vielä jatkuu.
- Suupohjan Sanomissa haettiin 30.6.10 yrityksiä, jotka halusivat ottaa oppisopimusopiskelijoita
- TE –toimistossa on järjestetty 21.6.10 oppisopimusinfo nuorille, joilla ei ole vielä ammatillista koulutusta.
- Opettajat ovat huhtikuussa vastanneet kyselyyn, jolla kartoitettiin oppisopimuskoulutuksen tunnettuutta ja mielipiteitä sen soveltuvuudesta ammattikoulupudokkaille. Tulokset on esitetty rehtorille.

Projektiin liittyvissä asioissa ota rohkeasti yhteyttä:

Airi Rummukainenprojektipäällikkö, Suupohjan ammatti-instituutti / Aikuiskoulutusosasto gsm: +358 44 550 1113 (lyhytvalinta 80510), email: airi.rummukainen@saiedu.fi, www.saiedu.fi

Huone 242
Teknologiapuisto 1, 61800 KAUHAJOKI

Motivoidu Oppisopimuksella – Työllisty –projekti/ toimintamallin testausvaihe/ käytettävä esitietolomake

Luokanvalvoja täyttää

@ Oppilaan nimi _____

@ Ikä _____

@ Opintolinja ja luokka _____

@ Luokanvalvoja _____

@ Suoritetut opintoviikot _____ suorittamattomat opintoviikot _____

Pääsiallisimmat aihealueet puuttuvissa opinnoissa

@ Pääsiallisimmat syyt, miksi opinnot eivät suju:

@ Käynyt opintojen/elämän ohjauksessa **opolla** kyllä / ei **kuraattorilla** kyllä / ei

Tehdyt ohjaustoimenpiteet, opon/kuraattorin kommentit:

@ Onko pohdittu/tehty opintojen henkilökohtaistamista?

Soveltuvuus oppisopimuskoulutukseen

1 erittäin huono 2 huono 3 keskinkertainen 4 hyvä 5 erittäin hyvä

@ Lisätietoja

Suupohjan ammatti-instituutti/aikuiskoulutusosasto

OPPISOPIMUSKYSELY

M.O.T. -projekti

Airi Rummukainen

2010

Sisältö

- Taustatietoja vastaajista
- Oppisopimuksen tunteminen koulutusmuotona
- Lisätietojen tarve oppisopimuksesta
- Oppisopimuksen sopivuus eri kohderyhmille
 - Aikuisille
 - 16-20-vuotiaille nuorille
 - Ammattikoulupudokkaille
- Mielenkiinto toimia oppisopimuskoulutusopettajana SAI:lla
- Millaista yhteistyötä oppisopimuskoulutuksen ja toisen asteen koulutuksen välillä halutaan?
- Muita ajatuksia ja kommentteja

Johdanto

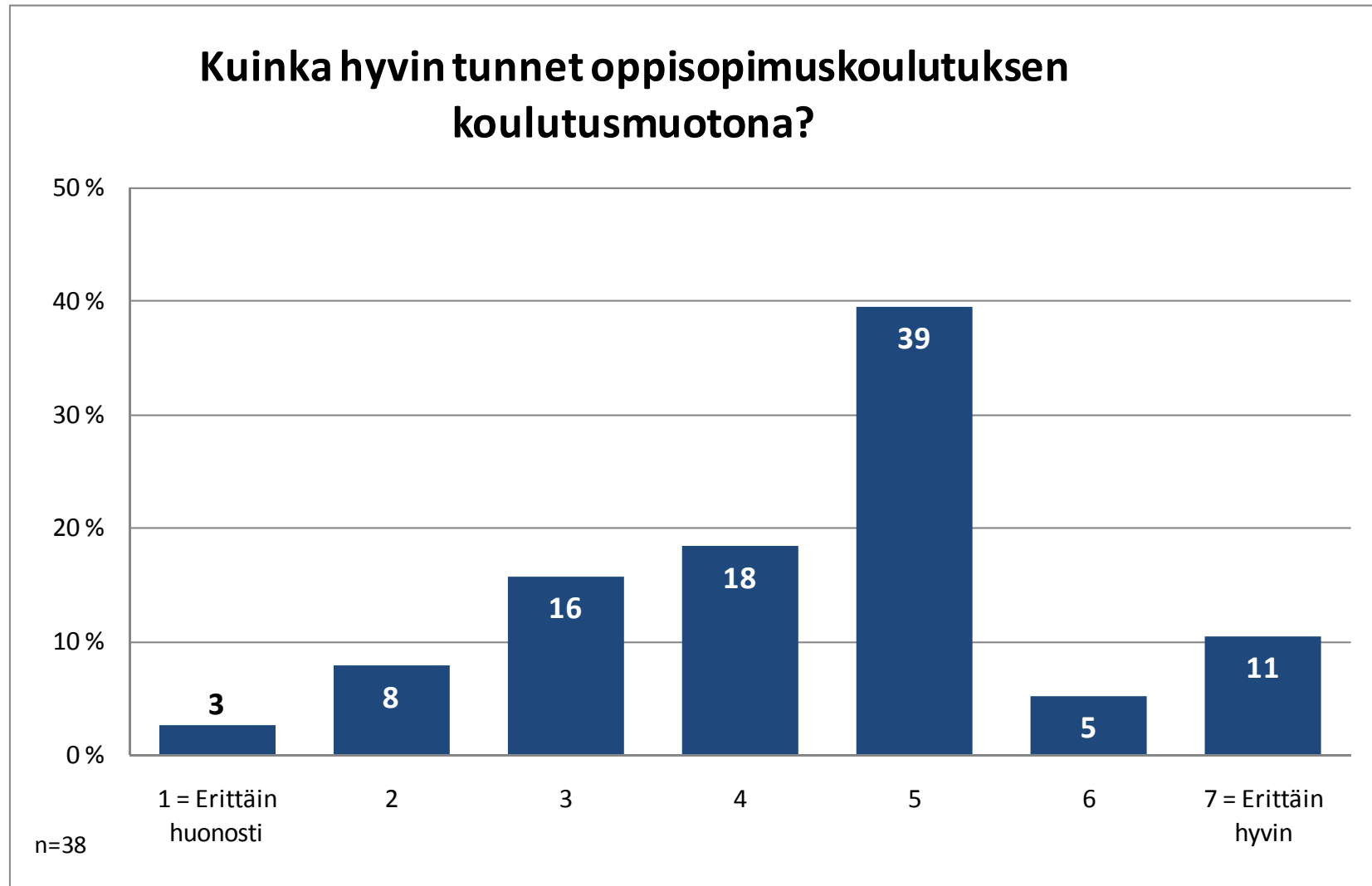
- Tutkimuksen tavoitteet: Oppisopimus­kyselyn tavoitteena oli saada selville kuinka hyvin oppisopimus­koulutus tunnetaan Suupohjan ammatti­instituutin opettajien keskuudessa ja halutaanko siitä lisätietoa. Tavoite oli myös tutkia kuinka suhtaudutaan aikuisten ja nuorten oppisopimus­koulutukseen ja onko niiden välillä eroa. Samalla kerättiin tietoa millaista yhteistyötä toisen asteen oppilaitoksen ja oppisopimuksen välillä haluttaisiin.
- Tutkimuksen toteuttaminen: Tutkimus toteutettiin Suupohjan ammatti­instituutin kolmessa eri yksikössä huhtikuussa 2010; ammattioppilaitoksessa, kauppaoppilaitoksessa ja maatalousoppilaitoksessa. Opettajilla oli mahdollisuus täyttää kyselylomake omassa yksikössään.
- Tutkimusaineiston käsittelystä vastasi Seinäjoen ammattikorkeakoulun Markkinatutkimuspalvelut M.O.T. -projektipäällikön johdolla.

Taustatietoja vastaajista

Oppilaitos	Vastaajien lkm	%
Ammattioppilaitos	22	56
Kauppaoppilaitos	10	26
Maatalousoppilaitos	7	18
<i>Yhteensä</i>	39	100
Työvuodet Suupohjan ammatti-instituutissa	Vastaajien lkm	%
Alle 1 vuotta	5	13
1-5 vuotta	8	21
6-10 vuotta	4	11
11-20 vuotta	10	26
yli 20 vuotta	11	29
<i>Yhteensä</i>	38	100

Sukupuoli	Vastaajien lkm	%
Nainen	17	45
Mies	21	55
<i>Yhteensä</i>	38	100
Vastaajan ikä	Vastaajien lkm	%
20-29 vuotta	2	5
30-39 vuotta	7	18
40-49 vuotta	11	28
50-59 vuotta	15	38
60 vuotta tai yli	4	10
<i>Yhteensä</i>	39	100

Oppisopimuksen tunteminen koulutusmuotona

Oppisopimuksen tunteminen koulutusmuotona

Selitä oppisopimuskoulutus lyhyesti (avoin kysymys) 1/2

Kysymykseen ”Kuinka hyvin tunnet oppisopimuskoulutuksen koulutusmuotona” arvion 5-7 (7=erittäin hyvin) antaneiden vastaukset:

- Ammatti opitaan työtä tekemällä työpaikalla. Lisäksi opiskellaan teoria-aineita koulun kautta.
- Nuori / aikuinen saa oppia uuden ammatin tavallaan työn ohessa.
- Opiskelija käytännön työtehtäviä työpaikalla (=ns. yhteistyöyritys) opiskelee tutkinnon. Tähän liittyy myös ns. lähipäiviä koulussa, joihin opiskelija valmistautuu etätehtäviä tekemällä. Näitä lähiopetuspäiviä on kuukausittain.
- Opiskelija opiskelee amm.tutk:n merkittävän osan töissä, saa palkkaa, on tietyllä sovitulla ajoilla myös tarvittaessa esim. "koulun penkillä". Ajatuksena on että työpaikka vakinaistuisi oppisopimuksen/tutkinnon valmistuttua.
- Opiskelija oppii töissä ja lähijaksoilla koulussa. Voi tähdätä perus- tai a-tutkintoon. TA saa koulutuskorvausta. Koulutusaika yleensä n. 2 vuotta.
- Opiskelija suorittaa tutkinnon työn ohessa.
- Opiskelija työsuhteessa, suorittaa työn ohessa ohjautusti/suunnitelman mukaisesti opintoja alaltaan. Koulutusta ohjaa koulutuksen järjestäjä.
- Opitaan lähinnä työmaa/yritysmaailmassa käytännön kautta lyhyillä teoriajaksoilla täydennettynä.
- Oppilaalla pitää olla työpaikka, jossa koulutus tapahtuu. Teoriaopintoja taustasta riippuen, opiskeluaika kuukausista 3-4 vuoteen.
- Opiskelija työsuhteessa yritykseen, saa palkkaa, suorittaa ammattitutkinnon + valmentavaa koulutusta/oppisopimuskoulutusta. Saattaa työllistyä oppisopimusyritykseen. Työnantajalla ei työllistämisvelvollisuutta.
- Oppilaalle etsitään työpaikka, josta käsin hän suorittaa teoriajaksoja. Suhde työssäoppimisen hyväksi on 80/20.
- Oppilas työskentelee sovitussa työpaikassa ja saa palkkaa ja suorittaa tarvittavan teoriaosuuden sovitussa oppilaitoksessa.
- Osa opiskelusta tapahtuu työpaikalla, oikeassa työtehtävässä. Töiden välillä opiskellaan esim. 2 päivää viikossa.
- Tietopuoliset opinnot oppilaitoksessa, käytännön työt määräaikaaisessa työsuhteessa yrityksissä - tutkintoon tähtäävää yleensä lisäkoulutus -rahoitus?

Oppisopimuksen tunteminen koulutusmuotona

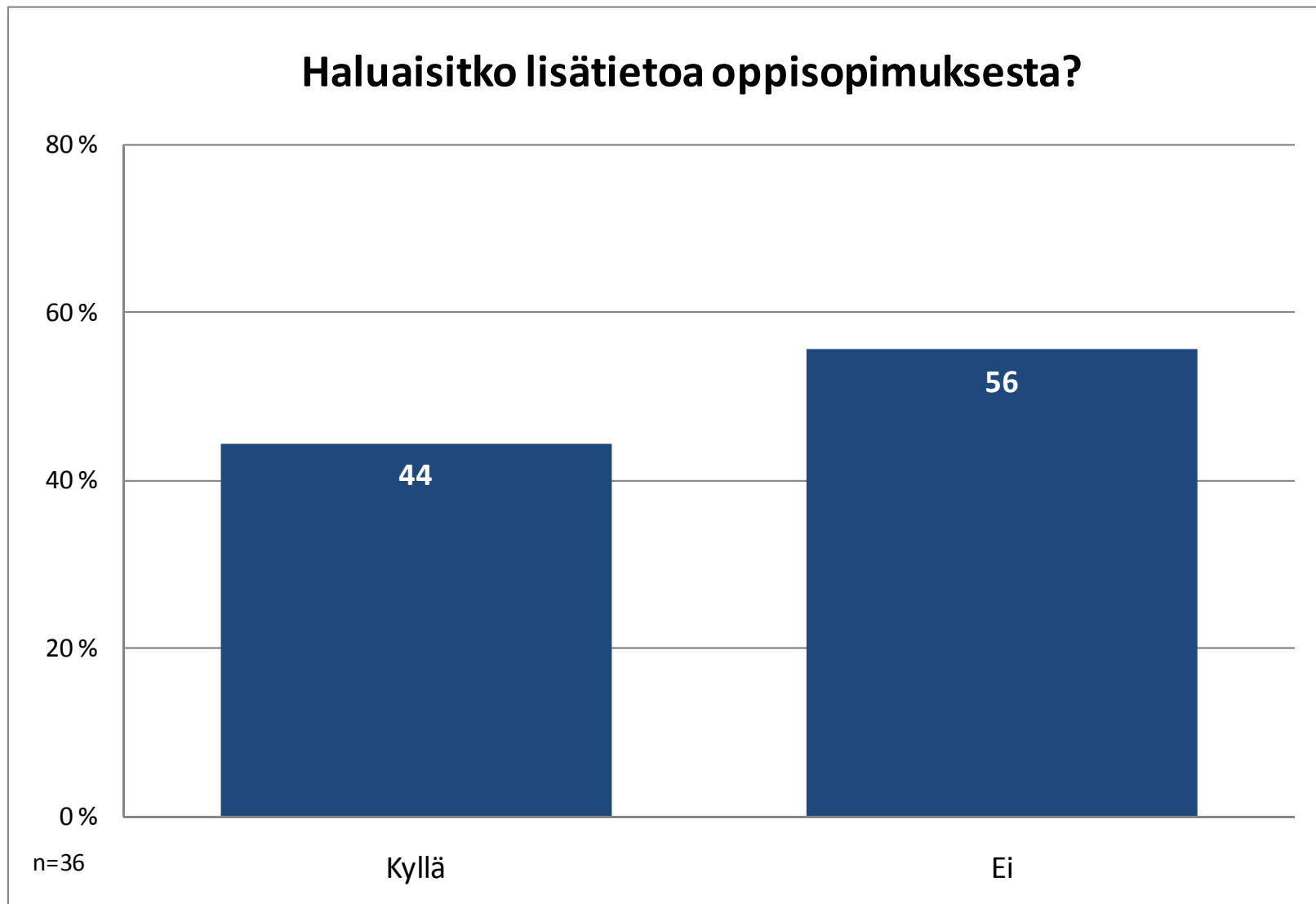
Selitä oppisopimuskoulutus lyhyesti (avoin kysymys) 2/2

- Työnantajan ja työntekijän välinen sopimus, jossa työntekijä koulutetaan tehtävänsä.
- Työnantajan johdon alaisuudessa työskentelee ennalta asetettujen tavoitteiden ja suunnitelman mukaisesti saavuttaakseen ammattitaidon alallaan.
- Työnantajan palveluksessa suoritetaan tutkinto, josta pieni osuus suoritetaan koululla.
- Työpaikka pitää olla, lyhyet teoriajaksot välillä, saa tukea.
- Yritykseen koulutetaan täsmäkoulutuksena työntekijä
- Opiskelija opiskelee ammattiin yrityksessä ja suorittaa teoriat oppilaitoksessa. Yritys saa rahaa op.oppilaasta.
- Oppilas voi työpaikalla saada ammattipätevyyden. Sopimus työpaikan ja oppilaitoksen välillä.
- Työantaja kouluttaa.
- Ammatillinen perustutkinto suoritetaan (opintokokonaisuudet/tutkinnonosat) pääosin työpaikalla, teoriaosuudet oppilaitoksissa.
- Oppilas opiskelee työn ohessa (lähitunnit) ja työpaikalla työn kautta.

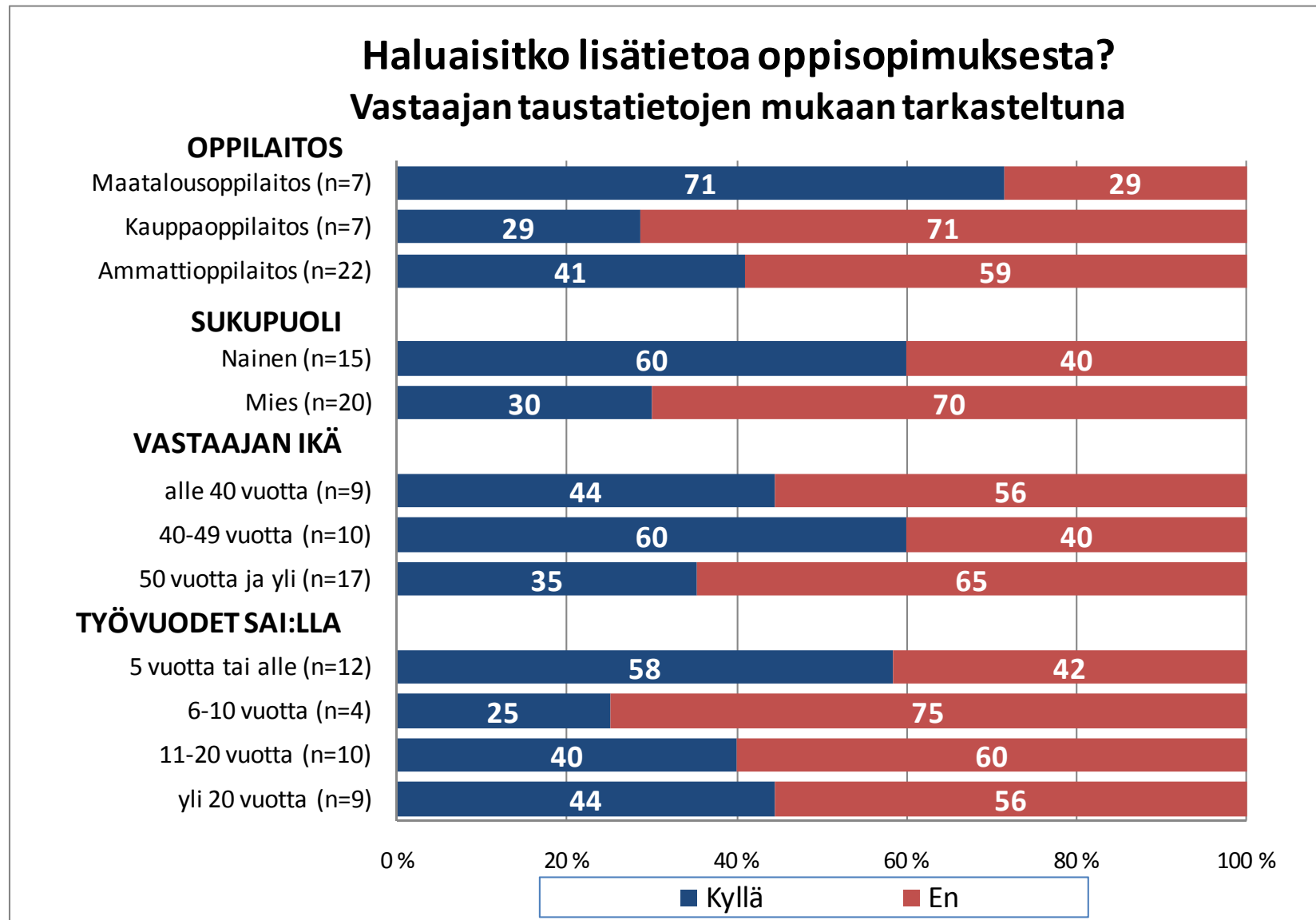
Kysymykseen ”Kuinka hyvin tunnet oppisopimus-koulutuksen koulutusmuotona” arvion 1-4 (1=erittäin huonosti) antaneiden vastaukset:

- Opiskelija on työssä työpaikassa, jonka kanssa on tehty työssäoppimisesta sopimus. Työpaikalla opetetaan siellä tehtävät työtehtävät. Lisäksi tietopuolista opetusta oppilaitoksessa.
- Oppilas koulutetaan täsmäkoulutuksella työpaikkaan, ammattiin. Sopii opiskelijalle, joka ei viihdy normaalissa koulussa.
- Opiskelija koulutetaan työn kautta ammattiin.
- Tarkoittaa, että opiskelija saa ammattitutkinnon työn ohessa.
- Tehdään työnantajan kanssa sopimus koulutuksesta. Opiskelija opiskelee palkalla töissä ja käy välillä oppitunneilla.
- Työpaikalla työsuhteessa oppimista. Teoriajaksot koulumaailmassa.

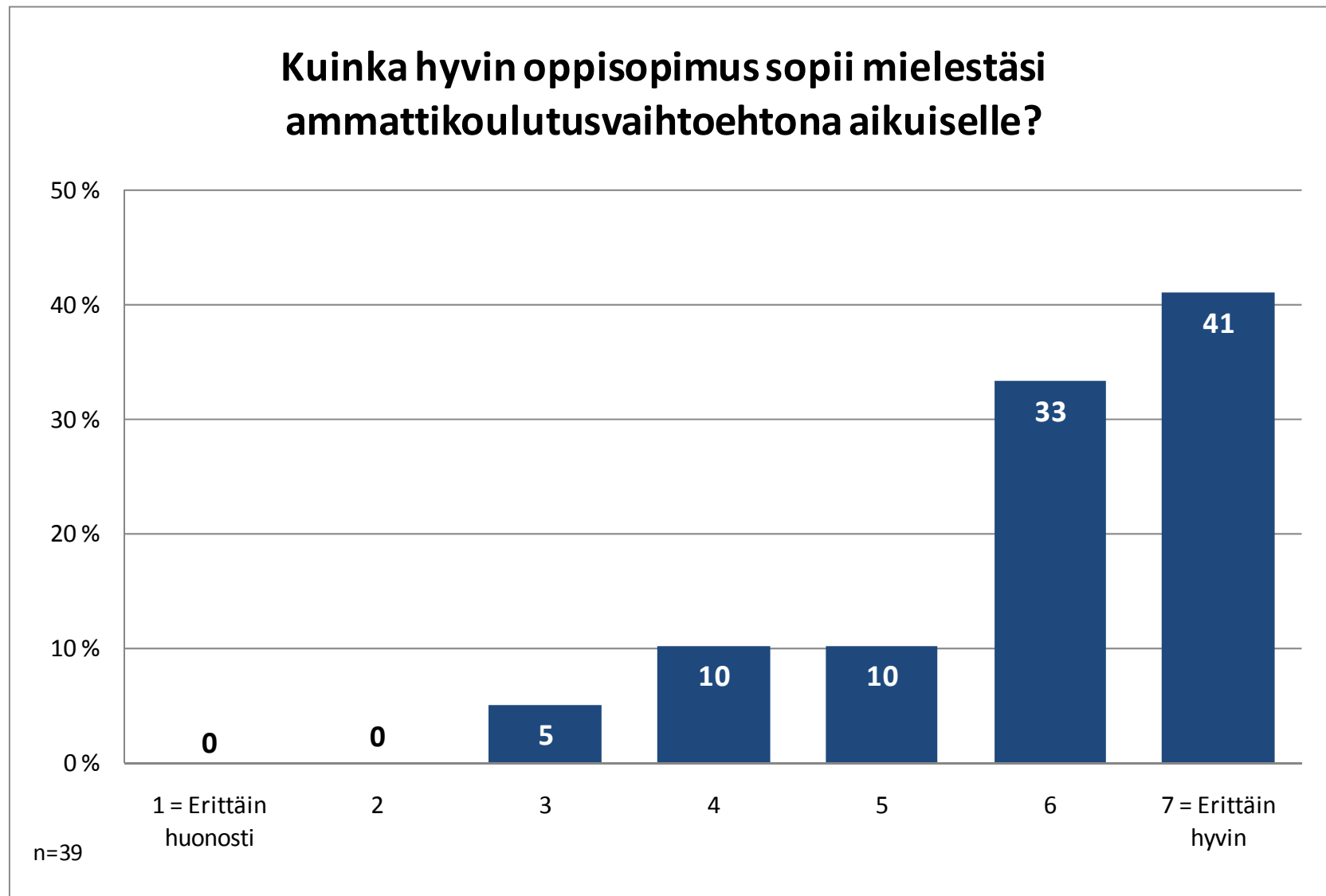
Lisätietojen tarve oppisopimuksesta

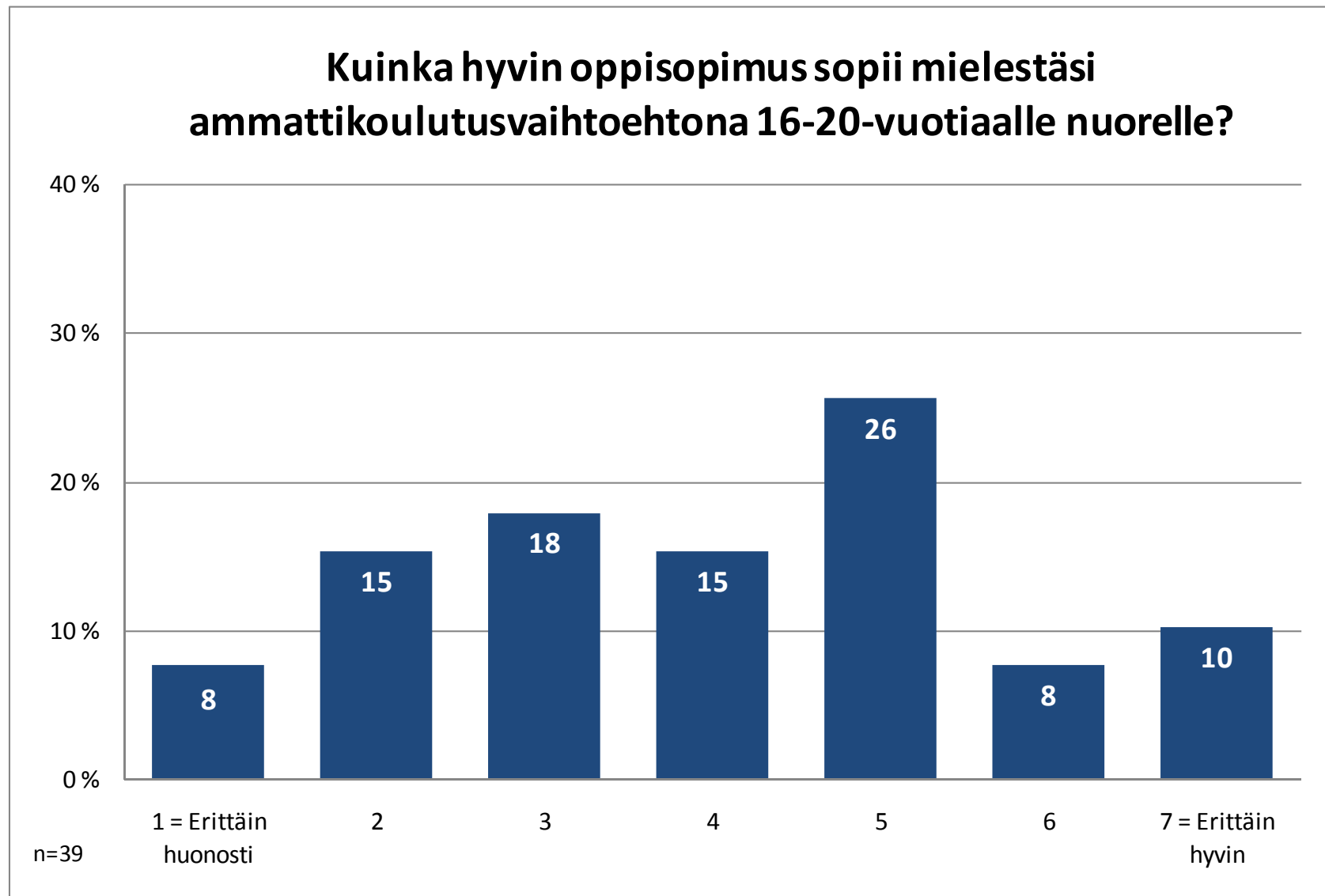
Lisätietojen tarve oppisopimuksesta

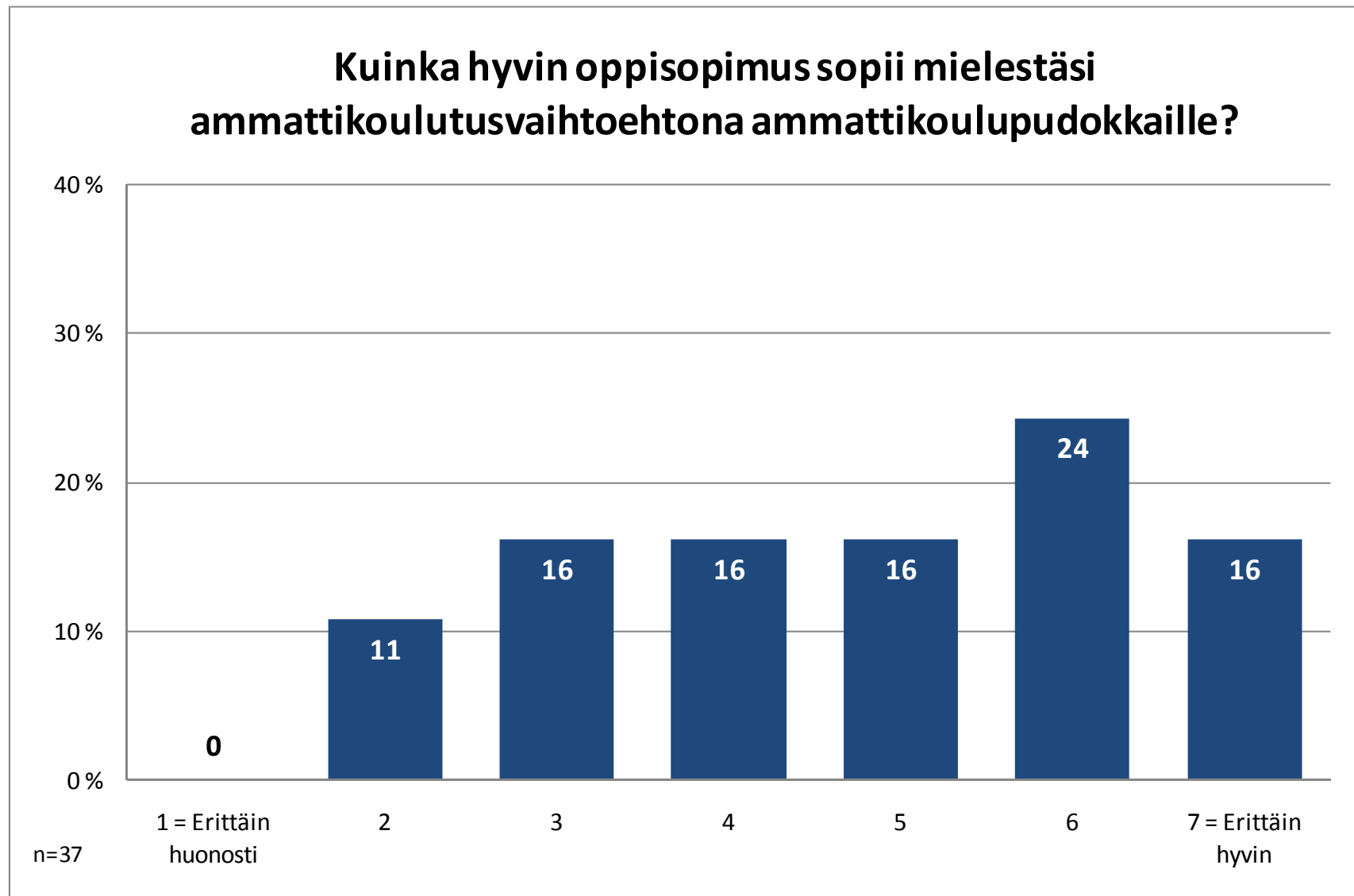
Oppisopimuskoulutuksen sopivuus eri kohderyhmille

Oppisopimuskoulutuksen sopivuus eri kohderyhmille

Oppisopimuskoulutuksen sopivuus eri kohderyhmille

Oppisopimuskoulutuksen sopivuus ammattikoulupudokkaille

Perustelut arviolle 1-7 (1=sopii erittäin huonosti, 7= sopii erittäin hyvin)

Arvion 2 antaneet:

- Luulen, että tarvitsevat myös erityisopetusta.
- Opiskelumotivaatiota pitää olla, onko pudokkailla. Opiskelu omaehtoista, mahtaako onnistua?
- Vaativa kouluttautumismuoto - vaatii itseohjautuvuutta ja omien asioiden hallintaa.

Arvion 3 antaneet:

- Itsenäinen työskentely vähäistä.
- Riippuu hyvin paljon tapauksesta, sekä opiskelijasta että työpaikasta. Voi olla oikein hyvä, mutta useimmiten käsittääkseni tapa saada tutkintotodistus ilman että on oppinut yhtään enempää kuin normaalin työkokemuksen kautta.
- Uskon, että heille pitäisi järjestää opetusta muuten. Eivät ehkä tule aamulla töihin.

Arvion 4 antaneet:

- Ehkä oppilas motivoituu paremmin saadessaan "opiskelusta" palkkaa.
- Joillekin hyvin, osalle ei ollenkaan.
- Jos on ollut vaikeuksia koulunkäynnissä on yleensä sitten vaikeuksia myös työn ja opiskelun yhdistämisessä.
- Jos opiskelija on huonompi teoriassa, mutta innokas tekemään työtä tällainen vaihtoehto on hyvä, opiskelija jolla on motivaatio-ongelmia herätä aamulla kouluun, ei pärjää hyvin työelämässä oppisopimuksessa.
- Jos oppilas on hyvä käytännön tekemisessä, tällainen koulutus sopii. Jos hän on vain laiska, ei homma pelitä.
- Riippuu siitä miksi on pudonnut.

Arvion 5 antaneet:

- En tiedä miten motivaatio riittäisi siihen, kun ei se riitä normaali opiskeluun.

- Hyvä vaihtoehto ettei jää vain kotia maate.
- Jos paljon poissaoloja koulusta, voi työpaikka kiinnostaa enemmän, tosin taustalla aina motivaatio/sen puute ja aktiivisuus/passiivisuus
- Käytännön työ sujuu yleensä, mutta teoriat tihkasee, tarvitsevat kyllä paljon tukea teorioiden suorittamiseen.

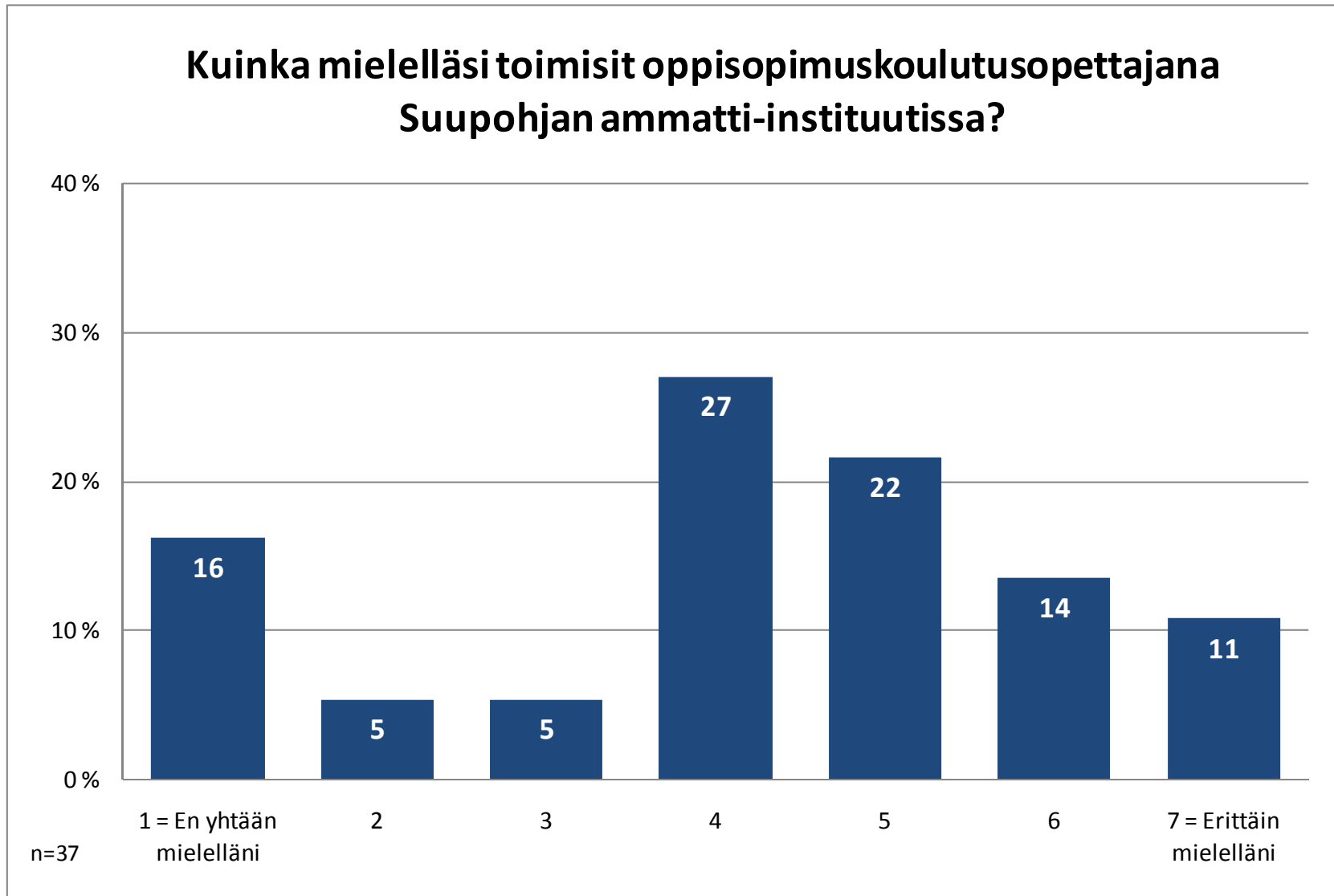
Arvion 6 antaneet:

- Aika hyvin. Toisia kiinnostaa pelkkä työteko, ei aineopetus.
- ei saa kuitenkaan olla vaihtoehto koululle
- Eiköhän työt kuitenkin kiinnosta (palkka) enemmän kuin "opiskelu"
- Jos ne paremmin "jaksavat" olla töissä niin hyvä
- Jos työn tekeminen saisi opiskelijan kiinnostumaan ammatin hankinnasta, ei tarvitsisi istua pulpetissa niin paljon. Vai onnistuuko sekään, jos on moniongelmainen?
- Sopii, jos opiskelija riittävän vastuuntuntoinen ja haluaa tekemällä oppia. Myös yhteistyöyritys löydettävä.
- Teoreettiset aineet yleensä "myrkkyä", oppisopimuksessa "teoria" osuus pienempi ja ns. yleisaineita ei ole lainkaan.
- Työllistyy varmemmin.

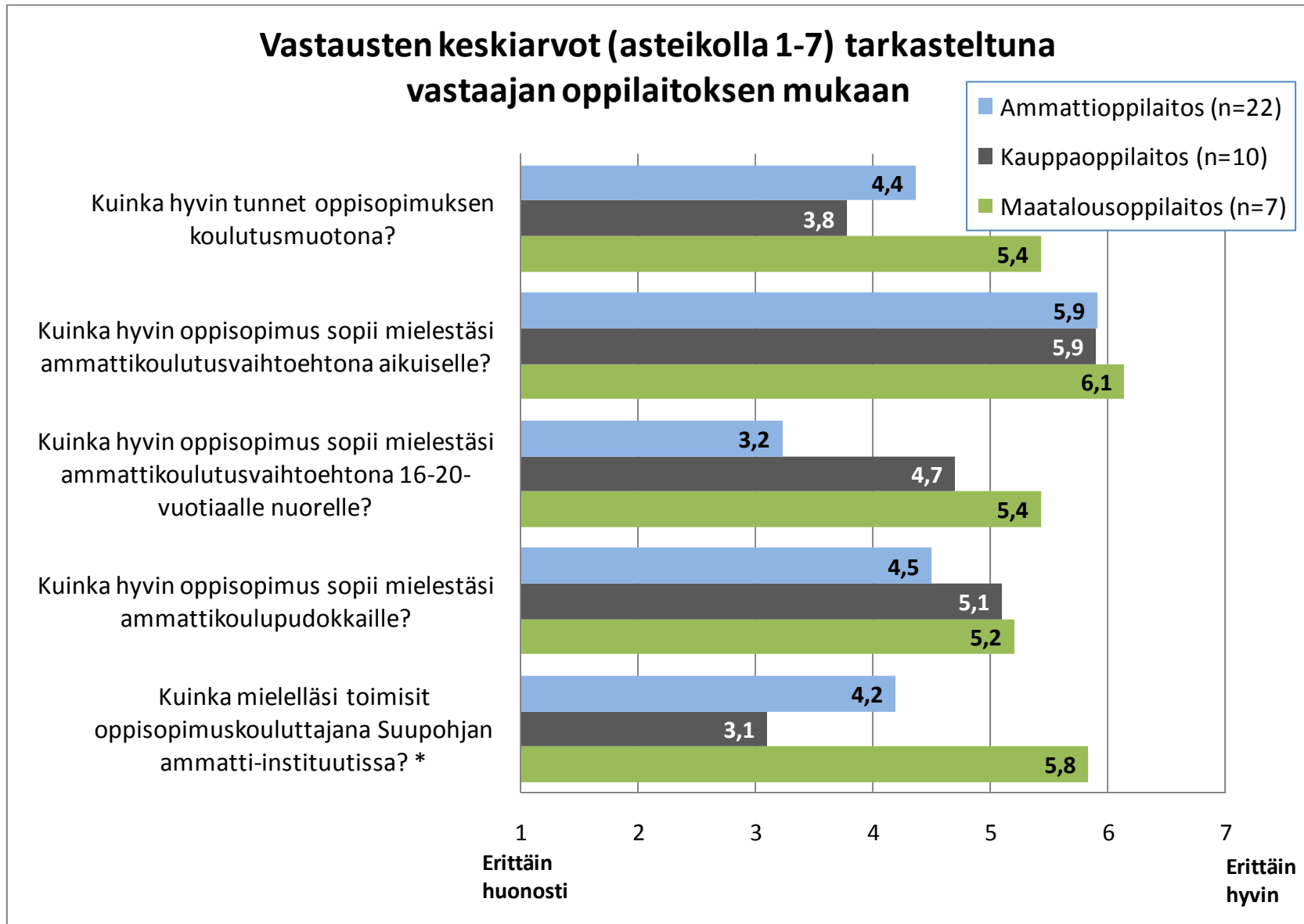
Arvion 7 (=erittäin hyvin) antaneet :

- Erinomaisesti (7), jos opiskelija on motivoitunut sekä työhön/työssäkäyntiin että opiskeluihin -huonosti (1) ellei ole - ja kaikkea siltä väliltä 1-7
- Työssä oppimalla voi oppia asioita kiinnostavammin kuin koulussa. Pudokkaat kun eivät käy mielellään koulua.
- Usein on kyse siitä, ettei jaksettaisi istua tunnilla. Jos löytyisi se itseä kiinnostava ala niin motivaatiotakin varmaan löytyisi.
- Usein teoreettiset opinnot ei kiinnosta, käytäntö ja palkan saanti kylläkin.

Mielenkiinto toimia oppisopimuskoulutusopettajana SAI:lla

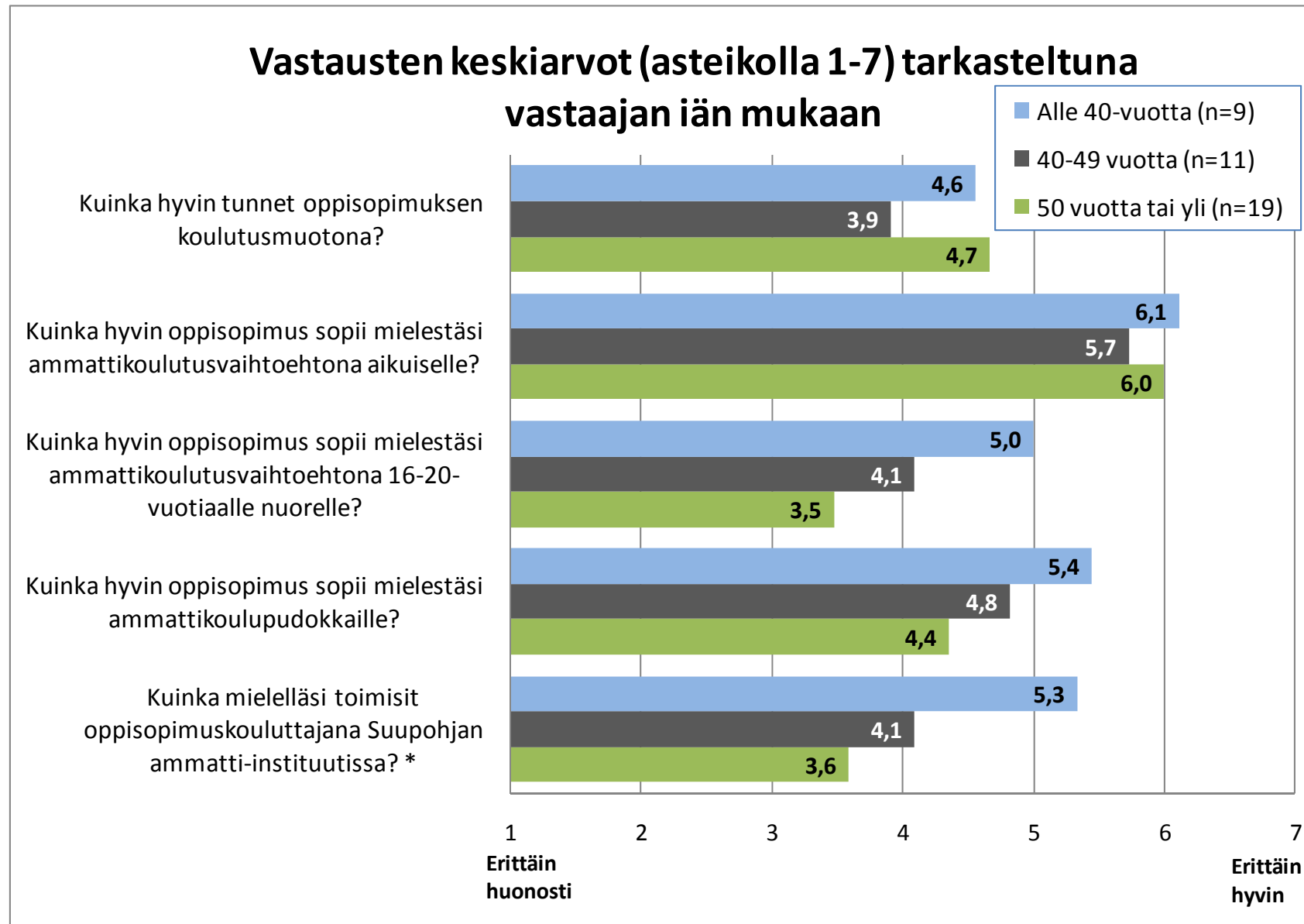

Tulosten vertailu vastaajien taustatietojen mukaan

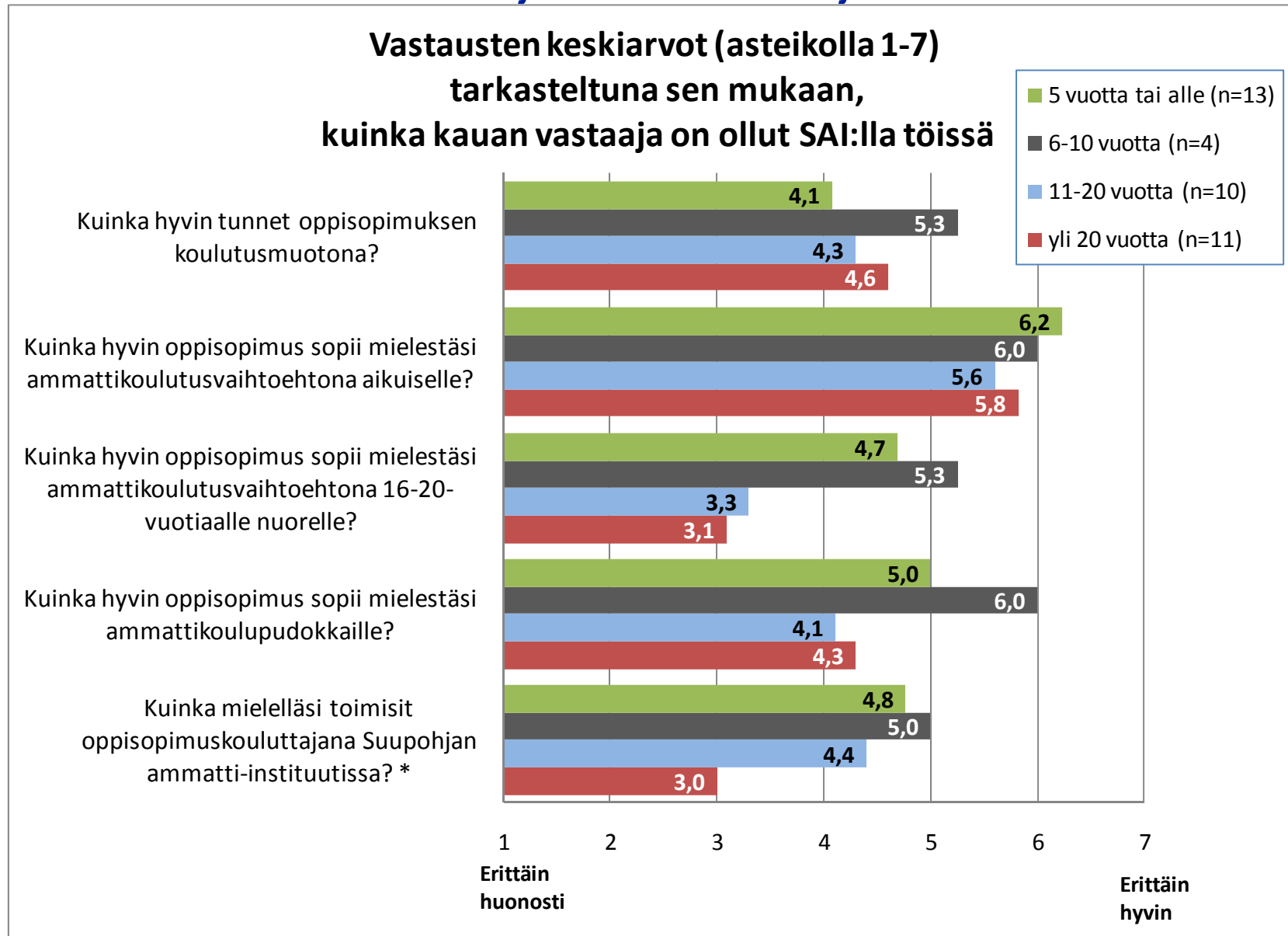
* Asteikko 1-7, jossa 1 = En yhtään mielelläni ja 7 = Erittäin mielelläni

Tulosten vertailu vastaajien taustatietojen mukaan

* Asteikko 1-7, jossa 1 = En yhtään mielelläni ja 7 = Erittäin mielelläni

Tulosten vertailu vastaajien taustatietojen mukaan

* Asteikko 1-7, jossa 1 = En yhtään mielelläni ja 7 = Erittäin mielelläni

Millaista yhteistyötä haluaisit oppisopimuskoulutuksen ja toisen asteen koulutuksen välillä?

AMMATTIOPPILAITOKSEN VASTAAJAT

- "Pudokkaiden" kohdalla kannattaisi tehdä yhteistyötä enemmänkin.
- Aikuisille suunnattava. Tietopuoliset opinnot opso - opiskeluun, näyttötutkinnot.
- Aikuisopiskelijat=aikaisemman tutkinnon suorittaneet tulisi ohjata tähän tai ammattitutkinnon suorittamiseen. Silloin mm. perusopetukseen tulisi vain peruskoulun käyneitä suoraan peruskoulusta.
- Avointa
- Enemmän selvitystä millaista oppisopimuskoulutus on.
- Missä koulutetaan ja kuinka, perustietoja joista ei kuule koskaan.
- Pelisääntöjen tarkentamista, kuka vastaa mistäkin.
- Pitäisi löytää sopivat tyypit, kaikille se ei ole pelastus ollenkaan.
- Pudokkaille oppisopimus. OPSO vaatii kuitenkin opiskelijan oma-aloitteisuutta, onko pudokkailla tätä.
- Samanlaista kuin ennenkin, mutta jos mahdollista niin jonkin kokoisina ryhminä, jolloinka opettaja voisi olla kokonaan sen ajan ryhmän opettajana. Ei mielellänsä OTONA.
- Sovittaisiin hyvissä ajoin etukäteen suoritettavat kouluopinnot.
- Tsto pitäisi olla lähempänä esim. aol:lla (ei ole tilaa valitettavasti)
- Voisi kartoittaa, mikä on tarve ja miten opettamani ammattiaineet sopisivat ohjelmaan :)

KAUPPAOPPILAITOKSEN VASTAAJAT

- Enemmän yhteistyötä kuin aikaisempina vuosina. Nyt on kehitys menossa hyvässä suuntaan.
- Olisi hienoa, jos joku voisi hoitaa sen järjettömän byrokratian, niin että koulu voisi keskittyä opetukseen.
- Olisi mahtava tehdä yhteistyötä työelämän edustajien kanssa, näin voisimme valmentaa opiskelijoitamme työelämän tarpeisiin.
- Olisihan hienoa, jos SAI:na voitaisiin järjestää teoriaopetusta. Siis ne opettajat, jotka haluavat opettaa. Ehkä siinä työelämäyhteistyö lisääntyisi.
- Teen yhteistyötä ja kohtuullisen hyvin MOT -ohjausryhmässä ja KOL-OHR:n kautta
- Tämä ko. projekti on hyvää oppia meille kaikille näistä yhteistyön muodoista.
- Varmaankin tieto vähentäisi ennakkoluuloja niin opettajien, oppilaitten kuin vanhempienkin keskuudessa.

MAATALOUSOPPILAITOKSEN VASTAAJAT

- Jos harjoittelu (työssäoppimisjaksolla) vaikeuksia niin voisiko löytyä teidän kautta siihen apua.
- Jotain yhteisiä palavereja ainakin silloin kun jokin asia muuttuu koulutuksessa.
- Käytännön työmahdollisuuksia lisää oppilaille.

Muita ajatuksia ja kommentteja

- Jostain syystä oppisopimuksessa suositaan perustutkinnonkin osalta näyttötutkintoja, jotka ovat mielestäni pääsääntöisesti "humpuukia". Opetussuunnitelmapohjaisessa on (vielä toistaiseksi) hieman järkeä. Tietenkin opiskelijan kannalta on joskus "etua" siitä, että ns. yhteisiä opintoja ei vaadita näyttötutkinnoissa. (Eikä paljon muutakaan...)
- Kiitos Mariannesta!
- Koulutuskuntayhtymään aikuiskoulutusta Teak -vetoisena
- Kun opiskelijan opintosuoritukset ammatillisessa perustutkinnossa ovat "sattuman" varaisia, niin oppisopimus on liian haasteellinen tällaiselle opiskelijalle. Oppisopimusta pitäisi kehittää kontrolloivampaan suuntaan. Nyt opiskelija liikaa omillaan ja saattaa pudota joukosta.
- Mielestäni oppisopimus koulutus sopii sellaisille opiskelijoille, jotka haluavat tehdä paljon todellista työtä ja haluavat edetä omaa tahtia koulutuksessa.
- No hyvä, jos tällä systeemillä saisi sieluja pelastetuksi, edes muutamia.
- Pitäkää info asiasta opettajille ja henkilökunnalle.
- Toivottavasti saamme MOT:sta hyvän ja kestävä vaihtoehtolinjan monille nuorisopudokkaille.
- Hyvää kesää.

MARKKINATUTKIMUSPALVELUT

Seinäjoen ammattikorkeakoulu
Liiketalouden, yrittäjyyden ja ravitsemisalan yksikkö

Koulukatu 41

60100 Seinäjoki

Puhelin 020 124 5458

Suupohjan ammatti-instituutti/Oppisopimus

TYÖPAIKKAOHJAAJALLE

Oppisopimus on määräaikainen työsopimus, joka solmitaan oppisopimusajalle. Se on koulutusmuoto, jota toteutetaan työpaikalla.

Oppisopimusprosessi työpaikalla

Oppisopimuksen periaatteisiin tutustuminen

Tutkinnon perusteisiin tutustuminen

Työpaikkaohjaajan valinta

Oppisopimuksen solmimistilaisuus

Työssäoppimissuunnitelman/henkilökohtaistamisasiakirjan laadinta

Työssäoppimisen arvioinnit ja palautteiden antaminen

Työssäoppimissuunnitelman seuranta ja päivitys

Yhteydenpito oppisopimuksen kaikkiin osapuoliin; opiskelija, oppilaitos, oppisopimustoimisto

Työpaikkaohjaajan tehtävät

Työpaikkaohjaaja ohjaa opiskelijaa työssäoppimisessa. Työpaikkaohjaajan tärkeimmät tehtävät opiskelijan kanssa ovat:

- sisäistää tehtävän kuva
- asettaa selkeitä tavoitteita opiskelijalle ja itselleen
- laatii yhdessä opiskelijan kanssa työssäoppimissuunnitelman
- antaa tavoitteita tukevia työtehtäviä
- ohjaa ja opettaa opiskelijaa ammattitaitoa kehittävässä työtehtävissä
- antaa oppimisaikaa
- arvioi ammattitaidon kehittymistä
- rohkaisee välittömällä palautteella
- korjaa virheelliset toiminnot
- osallistuu tarjolla olevaan työpaikkaohjaaja koulutukseen

Opiskelijan työssä oppimisen arviointi

Arvioinnit tehdään pääasiassa työpaikalla tavanomaisissa työtehtävissä.

Arviointipohjana käytetään tutkinnon perusteissa olevia ammattitaidon kriteereitä ja työssä oppimissuunnitelmaa. Arvioinnissa keskitytään suoritukseen ja osaamisen tasoon.

Opiskelija ja työpaikkaohjaaja käyvät arviointikeskusteluja tarpeen mukaan.

Oppisopimustoimistoon lähetetään kaksi kertaa vuodessa tehtävä väliarviointi. Lomakkeiden palautusajat ovat tammi- ja toukokuussa. Opintojen päätyttyä työpaikkaohjaaja tekee yhdessä opiskelijan kanssa päättöarvioinnin.

Opintojen edetessä oppisopimus-toimisto antaa tarkempia ohjeita.

Sanastoa

Henkilökohtaistaminen ja henkilökohtainen opiskeluohjelma (HOPS): opiskelijakohtaisesti suunniteltu opinto-ohjelma, jossa otetaan huomioon aiempi osaaminen, oppimismahdollisuudet työpaikalla ja tietopuolisessa osaamisessa.

Oppisopimus: koulutusmuoto, johon tarvitaan määräaikainen työsopimus opiskelijan ja työnantajan välillä. Oppisopimustoimisto hyväksyy ja valvoo oppisopimuksen toteutumisen.

Tietopuolinen koulutus: täydentää oppisopimuskoulutusta. Opiskelija suorittaa tämän osion lähi- tai etäopiskeluna. Oppilaalla on oikeus osallistua koulutukseen sovittuina päivinä. Ei sisälly työssä oppimiseen.

Arviointiaineisto: osaamisen arviointiaineistoa voivat olla esim. kirjalliset tuotokset, valmistetut tuotteet, videot, valokuvat, äänitteet.

Oppisopimuskoulutus onnistuu

- osapuolien sitoutumisella
- suunnitelmallisuudella
- järjestelmällisyydellä
- yhteistyöllä

Oppisopimuskoulutuksena voi suorittaa:

- ammatillisen perustutkinnon
- ammattitutkinnon
- erikoisammattitutkinnon
- muuta ammatillista lisäkoulutusta

Lisätietoja

www.oph.fi
www.osaan.fi

SUUPOHJAN AMMATTI-INSTITUUTTI

Aikuiskoulutusosasto
Oppisopimuskoulutus
Teknologiapuisto 1 A 2. krs / PL 102
61800 KAUAJOKI

Puh. 020-747 0332
Faksi: + 358 20 747 0333
e-mail: [aikuiskoulutus@saiedu.fi](mailto: aikuiskoulutus@saiedu.fi)
www.saiedu.fi

SUUPOHJAN AMMATTI-INSTITUUTTI

Oppisopimuskoulutus

Miniopas TYÖPAIKKAOHJAAJALLE

Työpaikkaohjaaja

opastaa, haastaa oppimaan, uskoo opiskelijaan, havaitsee kokonaisuuden, näkee välitavoitteet ja on kehityksen tukena.

Hän valmentaa opiskelijan huipputulokseen!

Opiskelijan nimi		Koulutustarkastaja	Suupohjan koulutuskuntayhtymä oppisopimuskoulutus				
Katuosoite		Katuosoite	PL 102				
Postitoimipaikka		Postitoimipaikka	61801 Kauhajoki				
Puhelin		Puhelin					
Sos. tunnus		Fax					
Työnantaja							
Tutkinto	Metallialan perustutkinto (levyseppähitsaaja)				Suoritus aika		1.11.2010 - 31.12.2011
Kurssinimike	Ov	Aika	Lä- hipv	Etäp v	Verk- ko	Muu	
LEVY- JA HITSAUSTYÖT	10						
Hitsaus ja terminen leikkaus 2		13-16.12.2010	4	1			
Särmääminen ja kulmaaminen 2 jne						Opitaan työpaikalla	
SÄHKÖAUTOMAATIO	2						
		2011	1	1			
						Opitaan työpaikalla	
XXXXX	10						
		2011	4	1			
XXXXXX	10						
		2011	1				
XXXXX							
						Opitaan työpaikalla	
XXXXX	10						
		2011	3	1			
LISÄKSI:							
EA1		2011	2				
Kaikki yhteensä			21	6			

OPPISOPIMUSKOULUTUKSEN TARJOUS/ HANKINTASOPIMUS

1. Sopija-osa-puolet	Ostaja	Suupohjan koulutuskuntayhtymä		
	Osoite	PL 102, 61801 Kauhajoki		
	Yhteys henkilö/tehtävä	Arja Marttila, koulutustarkastaja		
	Puhelin	Fax		
	Koulutuksen järjestäjä			
	Osoite			
	Yhteys henkilö/tehtävä			
	Puhelin	Fax		
2. Järjestettävä koulutus	Metallialan perustutkinto/ Levyseppähitsaaja			
	☐	Osakoulutus perustutkinnosta	☐	Ammattitaitoa edistävä koulutus
	☐	Sisältää perustutkinnon	☐	Erikoisammattitutkintoon valmentava koulutus
	☐	Ammattitutkintoon valmentava koulutus	☐	Sisältää erikoisammattitutkinnon
	☐	Sisältää ammattitutkinnon	☐	
3. Opiskelija	Opiskelijan nimi		Työnantaja	
	☐			
4. Koulutuksen pituus	21	Lähiopiskelupäivät		
	6	Etäopiskelupäivät		
		Verkkopäivät		
5. Koulutuksen hinta		€/ lähipäivä		Työpaikkakäynnit toteutuman mukaan
		€/ etäpäivä		
		€/ verkkopäivä		
		Koulutuksen suunnittelu (€)		
		Näyttö/tutkinnon osa, uusinta		Kaikki yhteensä tutk. mukana (maks.)
		Koko tutkinnon hinta (€)		
6. Maksuehdot	☐	Ostaja maksaa opiskelijalle opintososiaaliset etuudet		Opiskelijan koulutusohjelma liitteenä
	☐			Toteuman mukaan, laskutus aina kunkin teoriajakson jälkeen
7. Lisätietoja	Opiskelupäivien määrä on maksimi, joka voi muuttua hopsin tarkentuessa.			
	Päiväys	Koulutuksen ostaja	Koulutuksen järjestäjä	
	Nimen selvennys		Nimen selvennys	
	Sopimusehdot			
.....				

HENKILÖKOHTAISTAMISSUUNNITELMA OPPISOPIMUSKOULUTUKSEN LAATIMISEKSI

Pohditaan mm.

- mitä luotettavia asiakirjoja tarvitaan tunnistettavaksi
- miten voi osoittaa osaamista työssä
- miten tehdään tietopuoliset osuudet
- millainen aikataulu (etä- ja lähipäivien vuorottelu)

esim. AUTOTEKNIIKAN KOULUTUSOHJELMA	Ammattitaitovaatimukset, joiden mukaan ammattitaito arvioidaan (sekä niihin liittyvät arvioinnin kohteet ja kriteerit)	Työprosessit ja -tehtävät, joilla ammattitaito osoitetaan. (Tai muut tavat, joilla ammattitaidon voi osoittaa)	Aikataulu, jonka mukaisesti ammattitaidon osoittaminen tehdään (myös lähi- ja etäpäivien määrä)	Palaute. Kuinka ammattitaidosta kerätään palautetta sekä millä tavoin ammattitaitoa ohjataan	Aikataulu, jonka mukaan osaaminen esitetään sovitulla tavalla (esim. tuotetut dokumentit)
1. esim. Huoltotekniikka	Moottori- ja tehonsiirto Sähkö- ja käyntijärjestelmät			esim. -dokumenttien esittelytilaisuus -vertaisarvio -palaute- ja ohjauskeskustelu vastuukouluttajan kanssa -todistus näyttötutkintotilaisuuteen osallistumisesta	
2.					
3.					LIITE 8

4.					
5.					
6.					
7.					

M.O.T. - PROJEKTI

